

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul III Nr. 104

Simbătă 28 iulie 1973

16 pagini — 1 leu

Sub semnul vacanței și al cunoașterii

Sintem în miezul vacanței de vară. Soarele arde intens, bronzind trupurile copiilor noștri; cărările, dumbrăvile munților sînt pline de risetul lor. Voioșia și jocul și-au dobîndit semnificația pleneră, dînd taberelor și excursiilor — organizate în acest an într-un număr record — animația caracteristică tinereții și copilăriei fără de griji.

Socialismul a făcut copiilor noștri darul cel mai de preț: le-a dăruit copilăria! Iar vacanța mare din acest an se desfășoară, mai mult ca niciodată, sub semnul tutelărilor al copilăriei. Soarele din ochii și de pe trupul fiilor de oameni ai muncii din țara noastră nu poate fi privit altfel decît ca o realizare a socialismului; briza mării și cărările munților străbătute de pașii lor tineri sînt daruri fără egal făcute, prin grija partidului, copiilor noștri.

Dar dincolo de aerul curat, dincolo de jocurile sportive care le fortifică organismul și le recrează intelectul, vacanța constituie un prilej deosebit de important de cunoaștere a patriei și a realizărilor ei. Nu poți iubi țara în care te-ai născut, în care trăiești și respiri cu ai tăi, dacă nu-i cunoști deplin frumusețile, dacă nu i-ai admirat înfăptuirile mărețe din anii noștri, dacă sufletul tău n-a tresălit, de bucurie și mîndrie, lîngă ele. Copiii noștri — oamenii în devenire — li se cere să iubească pămîntul sfînt, dintre Dunăre și Carpați, cu o dragoste neîfărîmîată. Numai așa îi vor putea da noi străluciri, numai așa vor putea să se sacrifice pentru el, dacă va fi nevoie, apărîndu-l.

Cunoașterea nemijlocită a României de către fiii ei cei mai tineri merge, deci, mîna în mîna cu iubirea de neam și de țară. Iar vacanța mare din acest an se desfășoară și sub semnul acestei cunoașteri!

DIMITRIE RACHICI

Scurt popas într-o drumeție prin munți

SCRISOARE DESCHISĂ PENTRU 45 DE ZILE

Tovarășe inspector general școlar județean,

Mă adresez dv., pe această cale, datorită însemnătății și urgenței traducerii în viață a sarcinilor prioritare privind deschiderea noului an de învățămînt.

Vă reamintesc faptul că în cursul anului școlar recent încheiat, printre articolele, reportajele și fotografiile pe care le-am publicat în legătură cu pregătirea tehnico-productivă a elevilor, am relevat unele aspecte pe care le-am apreciat ca reprezentative pentru eforturile și realizările pe această temă ale colectivelor didactice din județul dv.

În același timp, vă mai reamintesc și faptul că, în același județ, am întîlnit pe cite o ușă în unele școli, o inscripție fără acoperire, de „Atelier”.

Sintem acum, însă, după Plenara C.C. al P.C.R. care — ca expresie a grijii partidului față de dezvoltarea neîntreruptă a învățămîntului în țara noastră — a dezbătut pe larg problemele școlii românești și ne-a înarmat cu documente de excepțională însemnătate pentru pregătirea și formarea tinerelor generații corespunzător cerințelor construcției noastre socialiste.

Vă reamintesc din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la Plenară, următoarele:

„Întregul învățămînt trebuie să pregătească tineretul pentru producție, pentru muncă. Și tînarul din liceu și cel din universitate trebuie să fie în stare să execute o muncă concretă în societatea socialistă. Fiecare trebuie să înțeleagă că nu se pregătește să devină funcționar, ci pentru a contribui la sporirea avuției naționale. Consider că trebuie să inseriem ca principiu de bază în hotărîrea Comitetului Central și în lege că învățămîntul trebuie să pregătească tineretul pentru muncă și viață. Aceasta este sarcina fundamentală a unui învățămînt cu adevărat serios, capabil să pregătească poporul pentru construcția societății socialiste și comuniste.”

Vă mai reamintesc că în Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 „Cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România”, printre obiectivele de bază menționate se află și următorul: „pregătirea tineretului din toate gradele de învățămînt pentru viață, pentru muncă, pentru activități social-utile, pentru a deveni participant activ la opera de construire a socialismului și comunismului în patria noastră”.

Vă reamintesc, de asemenea, și faptul că numărătoarea inversă începe, nu cu ziua deschiderii noului an

școlar, ci cu cel puțin o săptămîna mai înainte, interval necesar pentru alte sarcini prioritare, operative la care sînt chemate să participe cadrele didactice din toate școlile învățămîntului de 10 ani și liceele din țară; mai sînt, așadar, circa 45 de zile!

În aceste 45 de zile nu ne mai pot fi de mare folos evidențele, la nivelul inspectoratului școlar, ale atelierelor școlare, ale dotării lor actuale și alte date similare orientative; este necesară o rezolvare operativă și la fața locului în fiecare școală a situației atelierelor școlare, de către dumneavoastră personal și de către colaboratorii dv., cu sprijinul organelor de partid și al consiliilor populare, cu aportul inițiativei directorilor școlilor și al colectivelor didactice respective și cu contribuția întreprinderilor și altor unități de producție industrială și agricolă din localitate.

Măsurile concrete ce se vor stabili pentru fiecare școală au menirea să traducă în viață obiectivele hotărîtoare ale muncii tehnico-productive a elevilor, de a cultiva dragostea acestora față de munca fizică, de a contribui la însușirea cunoștințelor tehnice comune mai multor domenii de activitate productivă și de a forma deprinderi și obișnuințe durabile de muncă fizică. Aceste măsuri-concrete — program operativ de lucru pentru fiecare școală și colectiv didactic — vor asigura de bună seamă nu numai o bază materială didactică necesară procesului de învățămînt, ci și o contribuție la perfecționarea formelor de organizare a muncii tehnico-productive a elevilor, a formelor de patronare a școlilor și liceelor de către întreprinderi și o modalitate de efectuare a instruirii practice a elevilor de către specialiști din întreprinderi și cadrele didactice. Este, în fapt, un aspect al conducerii științifice a învățămîntului din județul dv. și, totodată, un mare act de creație a mijloacelor didactice moderne cu care ne dotăm școlile.

La deschiderea anului școlar vom fi prezenți în unele școli din județul dv. și vă vom vizita cu convingerea că ne vom bucura împreună de succesele obținute mai ales dacă pentru ancheta „Corigenți la... deschiderea anului școlar” nu vom avea de menționat școli și directori de școală din județul de ale cărui probleme școlare răspundeți.

Cu deosebită prețuire pentru munca dv., încărcată de responsabilitate,

COSTIN ȘTEFĂNESCU
redactor șef al revistei „Tribuna școlii”

IN ACEST NUMĂR

PROGRAMA DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU CLASELE I—VIII

(Proiect de discuții)

Revista pune, spre dezbateri, la îndemina colegilor învățători, profesori, cercetători științifici și tuturor celor interesați, proiectul Programei spre a realiza — pe această cale — o amplă confruntare cu experiența didactică de la catedră și cu cercetarea experimentală.

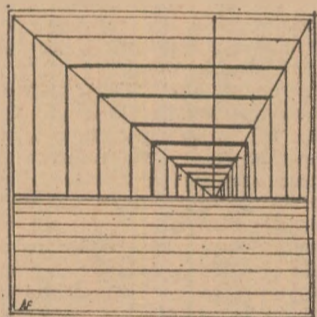
În vederea lărgirii continue a acestor confruntări vom publica punctele de vedere comunicate redacției:

În cursul trimestrului I al anului școlar 1973—1974, vom publica — în încheierea dezbaterii — concluziile ce se impun și, pentru definitivarea Programei, vom transmite Direcției învățămîntului preșcolar și general obligatoriu din Ministerul Educației și Învățămîntului, toate punctele de vedere exprimate de colaboratori.

**Prima tabără de vară
a profesorilor de muzică
și desen**

În dimineața în care am sosit la Negrești, județul Satu Mare, în Tabăra de informare și documentare a profesorilor de muzică și desen (seria I, 1-14 iulie, profesori de muzică) era planificată o deplasare pe ruta Negrești — Certeze — Săpînța — Simbra Oii. Scopul: cunoașterea regiunii din punct de vedere geografic, etnografic și al folclorului muzical. Am însoțit grupul de profesori, studenți și elevi care participau la această plăcută și instructivă excursie. Așa a început cunoașterea noastră. Convorbirile ulterioare cu directorul coordonator al taberei, prof. Anton Scornea, secretarul general al Societății profesorilor de muzică și desen, și cu un număr de cadre didactice au evidențiat utilitatea și eficacitatea acestor reuniuni estivale (de 14 zile) ale profesorilor de o anumită specialitate.

Pentru cei 37 de muzicieni, prima tabără de informare și documentare a constituit, pe lângă un început de experiență care sugerează numeroase idei de îmbunătățire și îmbogățire a unei activități adecvate, și un foarte bun prilej de cunoaștere a capacităților creatoare, a preocupărilor profesionale a muncii didactice. Activitatea zilnică — prelegeri urmate de discuții, lecții demonstrative, acțiuni de popularizare a muzicii și științei, organizate împreună cu Consiliul popular și Casa de cultură a orașului Negrești, pentru localnici, deplasări în satele din împrejurimi pentru documentare, programe artistice susținute de formația corală a profesorilor din tabără și de fanfara elevilor veniți aici — s-a îmbinat cu odihnă și recreere. Problemele dezbătute în cadrul întrunirilor au urmărit familiarizarea participanților cu cele mai noi cercetări sau creații în domeniul muzicii românești și universale contemporane, cu metode de predare care conduc la atingerea scopului educației estetice a elevilor prin muzică. Amintim câteva din temele care au suscitat un deosebit interes: „Despre muzica de avangardă (prof. Silvan Georgescu, București), „Stiluri și curente în muzica modernă“ (prof. I. Popescu-Băleni, București), „Modalități de orchestrație“ — demonstrație practică (prof. Mircea Gorgos, București), „Implicațiile matematice în predarea muzicii“ (prof. Alexandru Rusin, București), „Formarea și instruirea unei fanfare de elevi“ — demonstrație practică cu formația de fanfară a Grupului școlar Galvani-Tei din Capitală (prof. Nicolae Istrati, București), „Folclorul muzical al copiilor“ (compozitorul Nelu Ionescu, București). Prezența acestor cadre didactice în tabără a stimulat ambiția și talentele, dorința de afirmare și de autoperfecționare. Cele

4 studenți de la Conservatorul „Gheorghe Dima“ din Cluj (anii II și III), care și-au desfășurat practica pedagogică în colectivul taberei (dintr-o simplă întâmplare, fiind — spre binele și satisfacția lor — în mod eronat trimise la Negrești) ne-au declarat că această perioadă le-a apropiat foarte mult de specificul viitoarei lor activități didactice. Poate că această greșală administrativă de orientare va duce la inițiativa organizării practicii pedagogice a studenților, în următorii ani, în taberele de documentare ale profesorilor.

Atmosfera de emulație, de studiu,

de seriozitate cu care ne-am întins în tabăra de la Negrești ne îndreptățește să credem că în viitorul an numărul participanților îl va dubla sau tripla pe cel din vara '73, începând acestei forme de documentare trasind traiectoria pentru mai bine și mai mult. Reținem și propunerea mai multor cadre didactice ca participarea în patru veri consecutive la această activitate să se considere — cum, de fapt, este — drept o formă de reciclare.

V. B.

**Expoziția națională de artă
plastică a preșcolărilor
și elevilor**

Miercuri 18 iulie a.c., în sala Dalles din Capitală s-a deschis Expoziția națională de artă plastică a preșcolărilor și elevilor din școli generale, profesionale și licee, organizată de către Ministerul Educației și Învățămîntului, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Comitetul Central al U.T.C. și Consiliul Culturii și Educației Socialiste.

La vernisaj au participat Ion Traian Ștefănescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, Virgil Cazacu, prim-adjunct al ministrului educației și învățămîntului, Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, Traian Pop, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, alți oameni de artă și cultură.

Numeroasele expozate — peste 1500 de desene, lucrări de pictură și sculptură — selecționate din zecile de mii intrate în concursul de artă plastică, rod al imaginației și strădaniei elevilor, se îmbină în această expoziție estivală cu farmecul și prospețimea virstei autorilor. Este atîta sinceritate în desenele lor, atîta sensibilitate în exprimarea realității pe care o trăiesc, încît, pe bună dreptate, elevii înșiși socotesc expoziția un omagiu adus copilăriei, adolescenței și tinereții și, totodată, construcției socialiste; fiecare lucrare nu este altceva decît o expresie a luminii din suflet, o explozie a bucuriei inimii pentru tot ceea ce este omenie și prețuire față de partid și de patrie.

C. G.

**Concurs de lucrări
de metodică**

În dorința de a stimula în rîndurile profesorilor de matematică activitatea cu caracter metodic, redacția Gazetei Matematice seria A organizează un: **CONCURS DE LUCRĂRI DE METODICĂ PREDĂRII MATEMATICII.**

În afara drepturilor de autor (în cazul cînd lucrările vor fi publicate în coloanele revistei), se acordă următoarele premii: **Premiul I — 1000 lei; premiul II — 600 lei; premiul III — 400 lei.**

Vor fi publicate în revistă și articole ce nu au fost premiate. De asemenea, la rubrica „Note metodice“ vor apare spicuri din alte articole.

CONDIȚII DE PARTICIPARE:

1. Pot participa profesorii de matematică, precum și orice alte persoane interesate de predarea matematicii în școala generală și liceu.
2. Manuscrisele, dactilografiate în patru exemplare, se vor trimite pînă la data de **15 noiembrie 1973 pe adresa Societății de științe matematice din Republica Socialistă România, București, str. Academiei 14**, pîrînd pe plic mențiunea „**Pentru concursul de metodică**“.
3. O lucrare trimisă pentru concurs nu poate depăși șase pagini dactilografiate la două rînduri (exclusiv desenele, diagramele, tabelele etc., care vor fi executate separat).
4. Lucrările nu se vor iscăli. Fiecare lucrare va purta un motto. Același motto va fi scris pe o foaie separat împreună cu numele autorului, adresa sa exactă și instituția unde lucrează și funcția ce o deține.

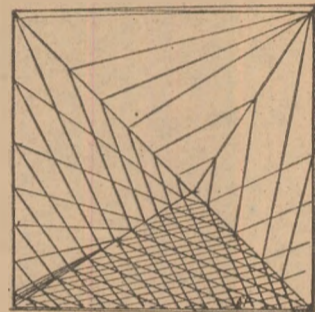
Această foaie va fi sigilată într-un plic aparte, introdus în plicul mare ce conține lucrarea pentru concurs.

5. Un autor poate trimite mai multe lucrări. În acest caz, fiecare din ele va fi prevăzută cu un motto diferit.

6. În redactarea lucrărilor se va ține seamă de normele publicate în G.M.A., vol LXXVIII, nr. 2/1973, pag. 80.

„Ne pregătim pentru viață“

Aflată la a doua ediție, expoziția „*Ne pregătim pentru viață*“, cuprînzînd obiecte executate în atelierul școlare de elevi din județul Botoșani, se remarcă, în primul rînd, prin varietatea și bogăția preocupărilor micilor meșteri mari de pe aceste meleaguri. Cusături și obiecte de artizanat, lucrări în lemn și metal, instrumente electrotehnice, piese

și aparate care oglindesc cooperarea școlilor cu întreprinderile sau înfățișează strădania pentru modernizarea învățămîntului — iată, în cîteva cuvinte, conținutul plin de aplicabilitate al acestei valoroase expoziții.

Cele cîteva mii de obiecte expuse (dintre care o bună parte vor fi valorificate prin Magazinul școlar din Botoșani), selectate riguros din alte zeci de mii pe care le-au executat elevii botoșaneni în cursul anului școlar trecut, dovedesc că și aici, ca peste tot în țara noastră, iscusința minților și agerimea tinereților sunt canalizate spre muncă și spre frumusețea ei care îl înobilează pe om.

R. DIMITRIE

**Preocupări actuale ale Casei
corpului didactic din București**

Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie pune în fața școlii românești un program clar, stabilind pentru o perioadă îndelungată de timp liniile directoare cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului. Tuturor factorilor de răspundere le revine rolul de a elabora măsuri concrete pentru realizarea sarcinilor ce derivă din documentele de partid. Un ajutor deosebit pentru transpunerea în realitate a acestor măsuri îl pot da Casele corpului didactic. Am discutat, în acest sens, cu **Dumitru Bădulescu**, directorul Casei corpului didactic din municipiul București.

Red.: Cum v-ați propus să contribuiți la traducerea în viață a hotărîrilor recentei plenare a C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului prin activitatea pe care o desfășurați în această vară?

D. Bădulescu: Am încercat să ne conturăm întreaga activitate din lunile iulie și august pornind de la hotărîrile plenarei din 18-19 iunie și am căutat și noi soluții pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții a sarcinilor ce ne revin. Astfel, încă de la apariția Hotărîrii privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului am trecut la alcătuirea unei bibliografii, compartimentată pentru fiecare capitol în parte: dezvoltarea învățămîntului preșcolar, lichidarea repetenției la clasele I-IV, generalizarea învățămîntului liceal, perfecționarea conținutului și metodelor în învățămîntul preșcolar general și liceal, activitatea educativă, activitatea de conducere a învățămîntului etc.

Punînd la dispoziția cadrelor didactice această bibliografie, urmărim ca ele să cunoască foarte bine căile de dezvoltare a învățămîntului și le dăm totodată posibilitatea să găsească niște soluții concrete pen-

tru îmbunătățirea muncii de la catedră. Tot pe această linie se înscriu și următoarele activități: discuții asupra noilor programe de limba și literatura română în lumina sarcinilor trasate învățămîntului de Plenara C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie 1973, și dezbaterile privind perfecționarea metodelor de transmitere și însușire a cunoștințelor de istorie.

Red.: Ce acțiuni concrete întreprindeți pentru perfecționarea personalului didactic?

D. Bădulescu: Voi enumera cîteva dintre aceste acțiuni, pe care le organizăm împreună cu inspectoratul școlar: cursul de perfecționare cu învățătorii, care se va desfășura între 25 august și 10 septembrie, cursul de perfecționare cu educatoarele, care va avea loc în aceeași perioadă, pregătirea consfăturilor cadrelor didactice din septembrie, diverse consultații privind perfecționarea mijloacelor de predare, cum ar fi: specificul predării limbilor străine în grădinițele de copii, funcționalitatea materialelor audio-vizuale etc.

CORNELIA GÎRMACEA

**Succese la olimpiade
internationale**

Găzduită, în acest an, la Moscova, olimpiada internațională de matematică, aflată la a 16-a ediție, a întrunit 125 de concurenți din 16 țări.

Intregul lot de elevi români participanți (8 la număr) a dovedit o temeinică pregătire, 4 dintre ei sîtuindu-se printre premianți, după cum urmează: **Premiul II: Adrian Oceanu**, Liceul „Mihai Viteazul“, București; **Premiul III: Iulian Appel**, Liceul nr. 21 București; **Valeariu Anisiu**, Liceul „Nicolae Bălcescu“, Cluj; **Alexandru Buim**, Liceul „Gh. Lazăr“, București.

La cea de a V-a ediție a olimpiadei internaționale de chimie de la Sofia au participat și patru elevi din țara noastră. Dovedind o bună pregătire practică la probele de chimie analitică calitativă și elaborînd soluții originale în rezolvarea problemelor, concurenții români au obținut două premii III: **Marius Andruh**, Liceul „Bogdan Petriceicu Hădeu“ din Buzău și **Gabriel Drochioiu**, Liceul militar din Cîmpulung-Moldovenesc.

Cursuri de perfecționare

În perioada 16 iulie — 4 august 1973, la Predeal, se desfășoară cursurile de perfecționare a profesorilor de matematică. Și în această vară, ca și în verile din ultimii ani, s-au organizat de Societatea de științe matematice și I.C.P.P.D. cursuri de vară pentru introducerea profesorilor în problematica nouă ce face obiect al programelor de matematică introduse de Ministerul Educației și Învățămîntului în școala generală și liceu. În felul acesta, rămîne permanent valabilă exprimarea clară și pe deplin veridică a regretatului acad. Grigore Moisil: *Vara profesorului nu este în concediu, el este în „vacanție“; învață și se pregătește să fie la înălțimea cerințelor puse școlii de înnoirile permanente din știință și cultură.*

Peste 60 de profesori, dornici să se pregătească continuu, audiază cursuri de înaltă ținută științifică și direct legate de activitatea lor viitoare în clasă. Pentru a exemplifica numai problematica și pentru a ilustra nivelul cursurilor, dăm cîteva exemple de teme dezbătute: acad. Gh. Vrînceanu, „Paralelism în geometrie“, acad. Caius Iacob, „Asupra momentului deviație“, acad. O. Onicescu, „Blaise Pascal — Viața și opera“, conf. dr. Ion D. Ion, „Structuri algebrice“, prof. dr. Nicu Boboc, „Clase și funcții“, conf. dr. Vasile Bunescu, „Instruirea programată în învățarea matematicii“ ș.a.

Audiate cu interes și în condiții optime de învățare, organizate în zone care pot oferi și condiții de odihnă, aceste cursuri sînt de mare randament.

Dorim ca tradiția să se păstreze și să se amplifice și în alte centre, cu mai mulți profesori și cu teme cît mai actuale și legate de viața socială.

UN VAST PROGRAM PENTRU DEZVOLTAREA ȘI PERFECȚIONAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN ROMÂNIA

Prof. emerit ION DRAGU
directorul Liceului
„Ion Neculce“ București

Învățămîntul modern — important factor de propulsie socială

Hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 au demonstrat, o dată mai mult, că învățămîntul nostru actual a devenit și devine, pe măsura perfecționării sale continue, un important factor de propulsie socială și de progres. Iată de ce acțiunea complexă de modernizare a școlii de toate gradele este tot mai mult considerată ca parte integrantă a procesului de modernizare a societății însăși.

Liceul „Ion Neculce“, primul din țară care a trecut la sistemul de desfășurare a procesului instructiv-educativ numai în laboratoare, cabinete și ateliere dispune în momentul de față de 14 laboratoare, 15 cabinete, 7 ateliere și 5 săli special amenajate. Elevii au la dispoziție, printre altele, un laborator de mașini electronice de calcul, un laborator de instruire programată, laboratoare fonice ultramoderne, fiecare obiect de învățămînt predându-se în cadrul unor puternice complexe funcționale. Calculatorul electronic, cabinetele și semicabinetele, dotate, de asemenea, cu instalații electronice asigură pregătirea în condiții apropiate de cele în care vor lucra după terminarea studiilor.

Într-o asemenea viziune am conceput și pregătirea tehnico-productivă a elevilor.

Experiența liceului nostru, ca și a altor școli din țară, demonstrează că integrarea organică într-un sistem unic al activității laboratoarelor, cabinetele și atelierelor școlare și desfășurarea acestei activități pe baza unei aparaturi moderne, a unor microinstalații care să reprezinte imaginea utilajelor și proceselor tehnologice din producție contribuie în mod evident la pregătirea tineretului pentru viață, pentru muncă. Pentru că, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la recenta plenară a C.C. al P.C.R., menirea în-

vățămîntului constă tocmai în pregătirea întregului tineret al țării pentru producție, pentru a fi în stare să execute o muncă utilă.

Perfecționarea învățămîntului nu se poate limita însă la mijloacele tehnice care îl deservesc. O însemnătate deosebită o are modernizarea programelor și a manualelor școlare.

Programele și manualele — de altfel ca și mijloacele și metodele de predare — trebuie să fie concepute, în lumina orientării actuale, către folosirea unui limbaj concentrat al simbolurilor, al unor formule logico-matematice, al sintezelor etc.

În ultimă instanță, îndeplinirea rolului învățămîntului ca factor de propulsie socială depinde de cadrele didactice. Profesorul, omul de la catedră asigură eficacitatea întregii strategii a modernizării școlii. El dă viață tehnicilor didactice, înnoiește mijloacele de învățămînt, perfecționează metodele și procedeele de predare, asigură aplicarea creatoare a programelor și folosirea eficientă a manualelor școlare. Dacă vrea să țină pasul cu revoluția tehnico-științifică și să devină cu adevărat un factor important de propulsie socială, învățămîntul nu se poate lipsi de cele mai noi înfăptuiri ale acesteia. În acest sens, înseși programele și manualele trebuie să cuprindă elementele noi existente la data elaborării lor, iar profesorii de toate specialitățile au datorita de a continua acest proces, selecționând și încorporînd în permanență în lecții cunoștințele noi, esențiale puse la dispoziție de știință în evoluția sa neîntreruptă. Sistemul de învățămînt se dovedește astfel un sistem deschis, dinamic, receptiv la cerințele și schimbările sociale intervenite în economie, știință, tehnică și cultură.

Prof. FELICIA HAICA
directorul Liceului „Gh. Șincai“
București

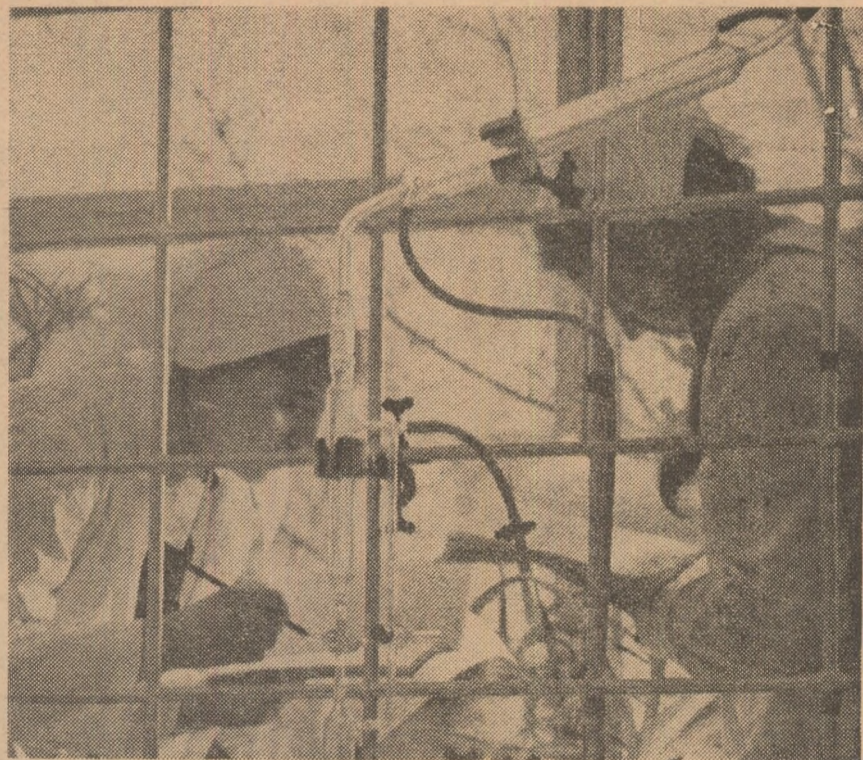
Un substanțial și susținut efort creator

Cuvîntarea tovarășului secretar general al Partidului Comunist Român, Nicolae Ceaușescu, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, constituie pentru noi un prețios îndreptar în găsirea celor mai potrivite căi de a face știința și cultura din ce în ce mai accesibile generațiilor de copii și tineri pe care îi educăm în spiritul eticii comuniste. Formarea intelectuală și morală a elevilor, ca acțiune permanentă a școlii, noi o vedem desfășurîndu-se în concordanță deplină cu comanda socială. De aceea, în liceul nostru, vom insista ca obiectivele importante înscrise în calendarul modernizării procesului instructiv-educativ să aibă în vedere noile sarcini pe care partidul și statul nostru ni le pun în față, în etapa actuală.

Folosind spiritul de creativitate al colectivelor de catedră, apelînd la

gîndirea tehnică a instructorilor-maștri și a profesorilor, stimulînd inițiativele de grup și individuale, vom lărgi funcționalitatea laboratoarelor și cabinetele existente, vom găsi soluții originale pentru crearea altora și vom continua munca de cercetare pentru inovarea didactică. În activitățile bine organizate din cadrul laboratoarelor pe specialități (fizică, matematică, biologie, chimie, complexul audio-visual) al cabinetelelor de științe sociale, limba și literatura română, geografie etc. și al atelierelor, asigurăm manifestarea plenară a inteligenței și abilității elevilor.

Pentru a evita orele prea încărcate de predare, am întreprins, și vom continua să extindem acțiunile de preluare a experienței pozitive legate de îmbunătățirea relației profesor-elev, de creșterea ponderii aportului elevilor la ore. a

Analiza fierului se face cu atenție și precizie. Lecție în laboratorul Liceului industrial de chimie — Ploiești.

muncii lor independente și de investigație.

Nu vom pierde din vedere nici activitatea profesorului, perfecționarea metodelor sale de lucru, pregătirea sa competentă, corespunzătoare cerințelor contemporaneității. Noi, cadrele didactice, ne vom strădui ca în primii doi ani de liceu să punem un accent deosebit pe cunoștințele practice, pe instruirea și educarea tineretului pentru producție.

În acest sens vom accentua și mai mult caracterul aplicativ al cunoștințelor predate, indiferent de o-

biectul de studiu, pentru a lega organic învățămîntul de viață, de activitatea social-politică a țării.

Inseamnă că, mai mult ca oricînd, se impune organizarea științifică a muncii noastre pentru asigurarea calității rezultatelor, în vederea creșterii unor viitori cetățeni de nădejde, înarmați cu o bogată cultură generală, avînd multiple posibilități de integrare într-o formă de muncă social utilă. Sîntem conștienți că principala noastră datorie este să dăm societății socialiste românești, comunistă demni, folositori dezvoltării ei multilaterale.

Conf. univ. DUMITRU MUSTER
Institutul Central de Perfecționare
a Personalului Didactic

Bacalaureatul — mai aproape de cerințele vieții

Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România aduce o soluție și în ce privește examenul de bacalaureat, pe liniile preconizate de cercetarea pedagogică și de specialiștii din țara noastră. Hotărîrea menționează că, „în condițiile generalizării învățămîntului liceal, se va simplifica și perfecționa examenul de bacalaureat, punîndu-se accent pe lucrări de sinteză sau de diplomă“. Și, pentru o temeinică soluție în vederea unei mai mari stabilități, „modalitatea viitoare de organizare a bacalaureatului va fi experimentată și apoi definitivată“.

Perfecționarea examenului de bacalaureat, printr-o **simplificare**, era așteptată în țara noastră. Într-adevăr, se subliniasă perfecționarea realizată, în iunie 1966, în sistemul examenelor școlii noastre, referitoare la paralelismul existent între „examenul de absolvire al școlii generale“ și „concursul de admitere în liceu“, prin anularea inutilității formale, oboșitoare, pentru încheierea unui ciclu școlar în care elevul fusese adus pînă în ajunul aceluși examen de absolvire.

Examenul de bacalaureat este discutat și criticat și peste hotare, chiar într-o țară cum e Franța, unde se bucură de o tradițională considerație și are un rol important; de „punct de sprijin al învățămîntului“ și de „prim grad al învățămîntului superior“.

Hotărîrea Plenarei propune o soluție: simplificarea examenului de bacalaureat, prin care se elimină paralelismul cu concursul de admitere în învățămîntul superior. Reorganizarea permite păstrarea formulei bacalaureatului, ca examen solemn de încheiere a ciclului liceal. Ea se poate face în acord cu experiența altor examene similare, ca examenul de diplomă de la unele licee de specialitate. Dar și în acord cu o altă directivă, aceea a profesionali-

zării învățămîntului, intrucît „întregul învățămînt trebuie să pregătească tineretul pentru producție, pentru muncă. Și tînarul din liceu și cel din universitate trebuie să fie în stare să execute o muncă concretă în societatea socialistă“ — spune secretarul general al partidului, în cuvîntarea de încheiere a dezbaterilor plenarei.

Ca membru în comisia examenului de diplomă de la liceele pedagogice, am fost plăcut surprins constatînd că proba practică (prezentarea unei lecții proiectate de candidat) s-a desfășurat în modul cel mai firesc, cel mai puțin nevrozant și cu cele mai bune rezultate. Examenele „teoretice“ — scrise și orale — au avut același iz tradițional, de verificarea memoriei, în condiții de hazard, de subiectivism și tensiune nervoasă.

La toate tipurile de licee, o asemenea **probă practică**, finalizînd **pregătirea profesională** a candidatului, poate constitui temeiul examenului de bacalaureat; ar fi „lucrarea de sinteză sau de diplomă“ propusă în Hotărîre. Aprecierea cîștigării unui program minimal de **cultură generală și a culturii profesionale** în profilul specializării — ambele în contextul evoluției candidatului în timpul studiilor liceale (chiar fără o repetare a verificării cunoștințelor din anii de școală, ar completa tematica examenului de bacalaureat.

Este, deci, posibilă perfecționarea examenului de bacalaureat prin simplificare. Formula menține titlul de bacalaureat, fără să exagereze cu organizarea unui examen inutil — deoarece îi urmează concursul de admitere în învățămîntul superior. Rămîne, însă, ca o problemă importantă de cercetat, modul cum a fost promovat elevul pînă la etapa finală a ciclului liceal. Dar calitatea, eficiența pedagogică, ca și eficiența economică a învățămîntului, constituie alte sarcini în perfecționarea școlii noastre generale și liceale.

În căutarea unui mediu optim al instruirii

Chimia — știință de mare viitor — își descoperă adepții încă de pe băncile școlii. Aspect din laboratorul de chimie al Liceului nr. 2, din Dorohoi

„Premiere” pentru luna septembrie

Am vizitat Liceul „I. L. Caragiale” din București de două ori. De fiecare dată mi-a fost greu s-o găsească pe tovarăsa profesoară Ioana Cosma, directoarea școlii. În timpul primei vizite, ne-am întâlnit în atelier. Ultima oară în laboratoarele de la etaj, unde tovarăsa directoră dădea indicații concrete echipei de mecanici-instalatori care lucrează la amenajarea cabinetelor și laboratoarelor. Peste tot domnea o activitate febrilă, școala se transformase într-un adevărat șantier. În câteva clipe eram cu toții plini de praf și moloz. Călcăm printre țevi, cărămizi și schele. Dîscuția s-a înfiripat chiar acolo, pe coridoare.

— La ce se lucrează acum ?

— Pentru a răspunde cu promptitudine hotărîrilor Plenarei, pregătim laboratoarele și cabinetele în conformitate cu ultimele cerințe — mi-a spus tovarăsa I. Cosma. În ideea sporirii funcționalității laboratorului de chimie, instalăm la fiecare masă puncte luminoase, conducte de gaz și apă, chiuvete circulare. Laboratorul de fizică, în afară de aceleași instalații, va avea panouri luminoase pentru proiectii. Cabinetul de biologie va fi pregătit cu toate cele necesare pentru a permite efectuarea disecțiilor. Vom înființa și un cabinet fonic nou, dotat cu toată aparatura necesară. Avem multe de făcut și de pus la punct pînă la deschiderea noului an școlar — dar dorim să începem activitatea „cu toate pinzele sus”.

— Într-adevăr, vād că la liceul dv. se muncește cu spor. În această „prefacere calitativă” a școlii sinteți ajutați și de întreprinderi ?

— Singuri n-am fi reușit. Colaborăm în foarte bune condiții cu întreprinderea „Automatica” (întreprindere patronatoare), care ne ajută în mod efectiv în organizarea și dotarea microsecțiilor, ne pune la dispoziție specialiști cu înaltă calificare etc. Dealtfel, directorul întreprinderii amintite face parte din consiliul de conducere al școlii. „Automatica” nu este însă singura întreprindere cu care am stabilit relații fructuoase de colaborare. Colaborăm, de asemenea, cu „Proiect-București”, precum și cu Universitatea București, Liceul Militar din Breaza etc. Am atras în munca de modernizare a școlii și colectivul de la seral și pe părinții elevilor. Prin aceasta, am reușit să realizăm importante economii.

— Ce alte „premiere” vor avea loc în luna septembrie la școala dv. ?

— De exemplu, cabinetele de limba română și geografie vor fi amenajate într-un stil original (în vederea sporirii funcționalității nu

pentru decor) de către un arhitect de la „Proiect-București”, cel de matematică va fi organizat în stil „CEPECA” (cu benzi electronice), sala de muzică (o premieră „absolută”) va fi prevăzută cu plăci fonice (obținute de la Scăieni), microsecțiile productive le vom transforma într-o „aripă a întreprinderii „Automatica” (acestea nu se vor mai deosebi cu nimic de secțiile fabricii), în unele laboratoare proiectiile vor fi făcute din anticamere (pentru a nu stînjiți cursul lecției), vom amenaja vestiare cu dușuri pentru fete și băieți (pe lângă microsecții), cu concursul întreprinderii „Pipera”. De asemenea, vom confecționa două panouri — o expoziție permanentă a produselor elevilor. N-aș dori însă să dezvălui de pe acum toate intențiile noastre, pentru a nu epuiza capitolul „surprizelor”...

— Credeți că aceste lucrări de modernizare vor putea fi terminate pînă la începutul noului an școlar ?

— Ne-am angajat în multe lucrări, sintem însă convinși că le vom realiza la timp. Ducem lipsă de specialiști. Chiar acum doream să iau legătura cu un director de întreprindere ca să ne trimită alți cîțiva tehnicieni.

— Bănuiesc că lucrările reclamă, în afara mîinii calificate de lucru, și sume importante de bani...

— Intenția noastră este să ne descurcăm cu cei peste 200 000 de lei obținuți din producția atelierelor noastre școlare (electrotehnică, mecanică fină și lăcătușerie), utilizîndu-i cu cît mai mult folos... și zgîrcenie.

— Ce ați prevăzut pe linia perfecționării cadrelor de specialitate — a laboranților și maistrilor-instructori ?

— În cursul anului școlar trecut, am avut unele greutăți în ceea ce privește pregătirea de specialitate și mai ales pedagogică a maistrilor-instructori. Laboranți de meserie încă nu avem, este o problemă rămasă pentru moment în suspensie. Maistrii-instructori și inginerii vor fi schimbați aproape cu toții, cu concursul întreprinderii „Automatica”, a cărei conducere a înțeles să ne repartizeze cadre cu o pregătire corespunzătoare, capabili să îmbine în mod eficient cunoștințele teoretice ale elevilor, la chimie și fizică de exemplu, cu activitățile practice, să-i stăpînească mai bine pe școlari, întărind astfel disciplina muncii acestora. Dorim să formăm tineri bine pregătiți, polivalenți.

— Vă dorim, din toată inima, succes !

C. BUȚURA

Un muzeu-laborator de istorie

Cu doi ani în urmă, am înjghebat un mic muzeu școlar, care s-a dovedit mai mult decît folositor la lecțiile de istorie.

Punîndu-mi însă problema funcționalității acestui muzeu școlar, și eficienței orelor de istorie, am ajuns la concluzia că acesta nu poate fi decît un început. Și atunci, urmărind să intuiesc expresia materială a înaltei semnificații ideologice a istoriei, am realizat, de fapt, un cadru modern de instruire și un veritabil mediu de educație cetățenească a elevilor, un muzeu-laborator de istorie.

În acest sens, se cunoaște că pentru formarea unor reprezentări superioare la lecțiile de istorie, alături de situarea în timp a diverselor momente și evenimente istorice, practica impune necesitatea încadrării în spațiu, care, în general, se realizează cu ajutorul hărților de istorie. Dar într-o școală sînt puține hărți tematice. Și la drept vorbind și greu să fie altfel, căci istoria generează sute și mii de teme. Folosind însă ecranul metalic (ecran, care, vopsit în alb, folosește și la proiectii), peste care întindem o hartă, a României spre exemplu, putem întui o înfinitate de teme din istoria României, cu ajutorul unor simboluri din tablă subțire, care puse pe bucățele de magnetită de la difuzoare inutilizabile, dinamuri de bicicletă etc.), adăunează pe hartă, sub care se află o tablă metalică. Putem astfel mișca pe harta noastră orice simboluri care reprezintă armate, cetăți, corăbii (confecționate de elevi din tablă subțire, de o anumită mărime — 3,5 cm și vopsite după model), folosindu-le pentru a prezenta tactica unei bătălii, o răscoală, încheierea unei păci etc.

Ulterior, pentru astfel de lecții, am confecționat un glob terestru din tablă, de dimensiuni ceva mai mari decît cel obișnuit (cu diametrul de 75 cm), peste care, conducînd cu ajutorul magnetilor cele 5 corăbii ale lui Magellan, am reușit să prezint într-un mod oarecum inedit memorabila călătorie, care dovedea pentru prima dată în acest mod, lumii întregi, sfericitatea planetei noastre, considerată drept erezie la acea vreme. Răsunătoarele campanii ale lui Iancu de Hunedoara le-am prezentat folosind săgeți și simboluri colorate în roșu pentru trupele lui Iancu și în albastru pentru cele otomane, indicînd cu ajutorul acestor simboluri, sub care am pus magneti, strălucitele manevre tactice ale voievodului român.

Lecția a plăcut prin imbinarea povestirii cu demonstrațiile tacticii militare, care a fost aidoma unui joc tactic pentru care elevii au arătat mare interes. Acest ecran metalic poate avea o aplicabilitate mult mai largă; noi l-am folosit, spre exemplu, și la lecțiile și concursurile pe teme de circulație etc.

În același sens, cu valențe educative și instructive tot atît de valoroase, am confecționat cîteva hărți electrice, deosebit de apreciate de elevi. Prima hartă cu temă economică — „Avîntul industriei României socialiste” — am conceput-o pe 10 circuite, fiecare circuit reprezentînd cîte o ramură industrială, fiecare din ele însumînd aproximativ 10—20 obiective indicate pe întreg teritoriul țării, prin tot atîtea becuțe care răspund la comanda unui întrerupător ce aprinde și un bec de control atașat la „legendă”. Indicarea diferitelor obiective ale industriei cu ajutorul unor becuțe luminoase s-a dovedit a fi cu mult mai convingătoare față de simpla lor prezentare pe o hartă obișnuită.

Ceva mai interesant pentru elevi s-a prezentat harta electrică complexă, de istorie, pe care am confecționat-o special pentru verificare. Ca și la harta economică, fondul de bază este tot o hartă fizică. Concepută pe 7 circuite, ea conține valori care se referă la mai multe orînduiri sociale, indicînd localități din epoca pietrei, epoca metalelor, localități din străvechea Dacie locuri în care s-au desfășurat eroicele lupte ale țărănimii și muncitorimii etc. Cum funcționează? Relativ simplu: Cerîndu-i-se unui elev să arate localitățile unde s-au descoperit valoroase vestigii din epoca neoliticului — spre exemplu — elevul suprapune un indicator (de 1 m), în virful cărui este fixat un becuț de 6,5 v, peste o localitate înscrisă pe hartă, să zicem Hamangia sau Cucuteni și dacă becul de control din virful indicatorului se aprinde, răspunsul este corect și vizibil pentru întreaga clasă, deoarece în prealabil profesorul a făcut contactul numai pentru acest circuit.

Ceva mai recent, împreună cu elevii clasei mele, am confecționat și dat în folosință o nouă hartă electrică pe tema: „Industria Sighișoarei pe meridianele globului”, hartă cu care se poate aprofunda aspectul economic al istoriei noastre de azi, pornind de la valorile concrete locale.

Acest muzeu-laborator de istorie pe care l-am considerat un valoros instrument corect și eficient prin varietatea și complexitatea materialului intuitiv și a mijloacelor tehnice pe care le conține, mi-a impus conceperea unei noi planificări a materiei, în sensul integrării organice în lecție a acestor valori materiale și a folosirii unei metodologii specifice, cu scopul ridicării lecției de istorie la nivelul unui act politic de înaltă ținută etică.

Prof. VICTOR GAVRONSKI
Școala generală de 10 ani, nr. 5 — Sighișoara

ÎNCHEIEREA FAZEI PE ȚARĂ A CONCURSULUI DE ECONOMIE POLITICĂ,

EDIȚIA 1973

Faza pe țară a concursului de economie politică, ediția 1973, al elevilor din liceele de cultură generală, de specialitate și economice, care s-a desfășurat în cadrul unei tabere organizate la Cimpulung-Muscel, și-a încheiat zilele acestea lucrările prin premiarea câștigătorilor. În timpul taberei, concurenții au beneficiat de un bogat program cultural și turistic care a contribuit activ la destinderea și odihna lor, ca și de interesante vizite și convorbiri în mari unități economice din regiune.

La concurs au participat 138 de elevi, care au ieșit victorioși în faza județeană.

Subiectele primite de elevi la concurs au fost stabilite în așa fel, încât să țină seama de diferențele existente în programele de învățământ la diferitele categorii de școli. Elevii liceelor de cultură generală și ai celor de specialitate din anii III, respectiv IV, au primit tema: „Strategia dezvoltării economice a României, elaborată de P.C.R., și căile de îndeplinire a ei”. Elevilor aceluiași liceu, dar din anul II, li s-a dat subiectul: „Venitul național în socialism. Politica promovată de P.C.R. în vederea sporirii și utilizării lui optime”. În fine, elevilor de la liceele economice li s-a oferit posibilitatea să scrie despre: „Rentabilitatea și sensul ei în economia socialistă. Factorii de creștere a rentabilității”.

Câștigătorii concursului, pe cele trei piste pe care s-a desfășurat, au fost:

A. La anul III, respectiv IV, de la liceele de cultură generală și liceele de specialitate: Premiul I: PUIU MARIANA, Liceul „Ion Măiorescu”, Giurgiu; Premiul II: GHEORGHIU CONSTANTIN, Liceul nr. 2, Călărași; Premiul III: MESTEACĂN DOINA, Liceul „Tudor Vladimirescu”, Tg. Jiu, și BIBU NICOLAE, Liceul „C. Diaconovici Loga”, Timișoara.

B. La anul II de la liceele de cultură generală și liceele de specialitate: Premiul II: DUMITRESCU ROXANA, Liceul „C. A. Rosetti”, București; Premiul III: HEDEȘ ALEXANDRU, Liceul din Sărmaș, județul Mureș.

C. La liceele economice: Premiul I: ȘUPIALĂ EMILIA, Liceul economic din Ploiești; Premiul II: CUCOȘ CONSTANTIN, Liceul economic din Suceava; Premiul III: STĂVĂROIU PETRE, Liceul economic din Tg. Jiu și EFTIMESCU G. MARIAN, Liceul economic din Tirgovite.

Premianților — între care, după cum se vede, fetele ocupă un loc de frunte — li s-au oferit diplome și

premierii în cărți și obiecte din partea Ministerului Educației și Învățământului și a Comitetului Central al U.T.C. La formarea premiilor, o contribuție însemnată și-a adus Editura didactică și pedagogică. În plus, Catedra de economie politică de la Academia de studii economice din București a oferit o diplomă și un premiu pentru lucrarea cu cel mai bun nivel teoretic. Ele au fost obținute de eleva ȘUPIALĂ EMILIA, de la Liceul economic din Ploiești. La rîndul său, premiul Editurii politice pentru cea mai bună lucrare care tratează o problemă a politicii economice a partidului nostru a fost câștigat de eleva PUIU MARIANA, de la Liceul „Ion Măiorescu” din Giurgiu. Premiul Comitetului P.C.R. și al Consiliului popular al orașului Cimpulung-Muscel a fost acordat elevului PĂDURARU TEODOR de la Liceul nr. 3 din Iași.

Juriul, format din profesori de liceu și cadre universitare, a acordat, de asemenea, un important număr de mențiuni.

Ce arată activitatea din timpul taberei și rezultatele fazei pe țară a concursului de economie politică?

În primul rînd, elevii au dovedit un mare și entuziast interes pentru problemele economice. Masa și diversitatea întrebărilor puse de ei în decursul consultațiilor acordate stau la temelia acestei concluzii. Aproape că nu a fost domeniu al economiei politice a socialismului care să nu fi intrat în preocupările lor active. Mult interes a prezentat pentru ei și mecanismul capitalismului contemporan. În al doilea rînd, elevii au dovedit o inteligență vie și o mare capacitate de înțelegere a problemelor care, aș îndrăzni să spun, exprimă chiar o anumită maturitate. Merită cu acest prilej subliniat și faptul că elevii s-au dovedit avizi de argumente sistematice, de analiză reală a fenomenului economic, de înțelegere logică a proceselor vii, actuale. În al treilea rînd, discuțiile au arătat că marea majoritate a elevilor se străduiesc cu succes să înțeleagă politica economică a partidului și statului nostru și, la nivelul vârstei lor, încearcă s-o expună convingător, să-i arate rezultatele cu mîndrie, să facă legăturile cauzale necesare; nu o dată, ei își spun părerea proprie în legătură cu situația dintr-o unitate economică sau alta pe care o cunosc, din județul lor, sau despre care au citit în ziar.

Toate acestea demonstrează că introducerea economiei politice în liceele de toate gradele corespunde unei necesități reale, prezentă în chiar mintea elevilor. Ei înțeleg tot

Elevii premiați la concurs împreună cu prof. dr. doc. N.N. Constantinescu

mai mult că a participa la conducerea vieții economice și sociale presupune ca, în prealabil, fiecare să dobindească cunoștințele economice necesare exercitării eficiente a acestui drept, respectiv obligații, ale oricărui membru al societății socialiste. Se ajunge, astfel, la convingerea că însușirea temeinică a cunoștințelor de economie politică reprezintă o necesitate absolută în formarea oricărui specialist al zilelor noastre.

Rezultă, așadar, de la sine însemnătatea prezenței profesorului de economie politică în licee și semnificația muncii sale pentru societatea noastră. Însăși tabăra de la Cimpulung-Muscel, condusă de profesorul Constantin Piloff, directorul Liceului economic din Sibiu, ajutat de alți 9 profesori de specialitate din diferite județe ale țării, constituie un exemplu de ce poate înfăptui competența, conștiinciozitatea și dragostea în muncă a profesorului de această specialitate.

Evidențiind toate aceste laturi pozitive puse în lumină de concurs, nu trebuie scăpat din vedere că cea de a doua olimpiadă de economie politică, beneficiind de progresul calitativ substanțial realizat de școala noastră în ultimul an, a dat la iveală și o serie de aspecte care arată că de mult trebuie încă muncit pentru ca, în toate liceele, economia politică să fie însușită de elevi în concordanță cu nevoile țării și aspirațiile elevilor. În legătură cu aceasta, însăși analiza efectivului de concurenți, ca și rezultatele concursului, ne oferă suficient material de reflecție.

În primul rînd, la faza pe țară a concursului nu au participat elevi din două județe: Mehedinți și Sălaj, întrucât acolo, la faza județeană, nimeni nu a obținut nota necesară calificării.

În al doilea rînd, la faza pe țară, un număr însemnat de elevi din anumite județe au obținut note slabe sau chiar nesatisfăcătoare. Astfel, dintre candidații trimiși de județul

Galați, 5 au obținut note sub limită și 2 la limită, iar din cei 10 candidați ai județului Brașov, 6 au obținut note sub limită, 3 note la limită, și doar 1 candidat nota 7.

În legătură cu asemenea rezultate ale unor județe — care contrastează cu cele obținute de altele — fără îndoială că se ridică anumite întrebări și anume:

a) Dacă elevii trimiși de respectivele județe la faza pe țară a concursului au fost cei mai buni, iar faza pe țară a concursului i-a arătat ca necorespunzător pregătiți, care este nivelul celorlalți copii din liceele respectivelor județe? Ce fac respectivele inspectorate școlare? Cum veghează ele asupra nivelului învățămîntului?

b) Dacă discuțiile avute cu elevii respectivi, în tabără, îi arată ca inteligenți, avizi de cunoștințe, harnici, cu dragoste față de acest obiect de studiu, cum au răspuns profesorii cerințelor manifestate de aceste inteligențe vii, de acești tineri? Cum s-au preocupat ei de îndrumarea și studiul elevilor?

c) Dacă la faza pe țară notele au fost acordate pe teze secrete de profesori de liceu, iar ele au arătat că elevii de felul celor amintiți din Brașov și Galați nu aveau cunoștințele minime necesare, cum au putut profesorii lor să le dea note maxime și cum au putut comisiile, la faza județeană, să-i premieze? Superficialitatea a fost doar la licee, nu și la faza județeană?

Desigur, întrebări se mai pot pune. Nu mă îndoiesc că se vor găsi și răspunsuri: pe ici-colo autocritice, dar în fond justificative sau care să disperseze răspunsurile. Cert este că situația din asemenea licee și județe ca cele amintite mai sus nu poate fi considerată normală și ea trebuie complet schimbată.

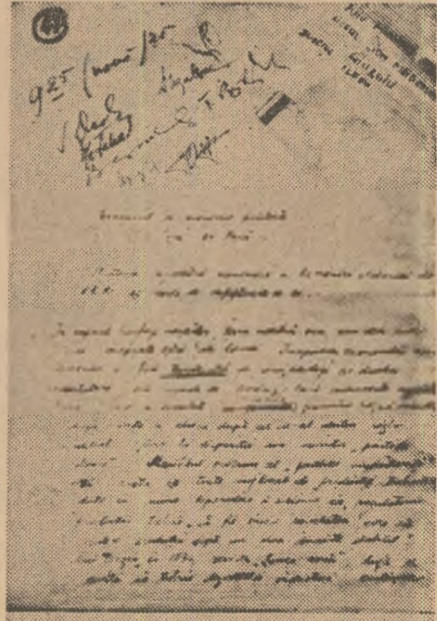
Profesor doctor docent,
N. N. CONSTANTINESCU

(Continuare în pag. a 13 a)

„Obținerea acestor premii este pentru mine o încurajare și o confirmare a faptului că prin muncă, prin efort, se pot obține cele mai mari satisfacții și rezultate dintre cele mai bune”

MARIANA PUJU
anul III B
Liceul „Ion Măiorescu” —
Giurgiu

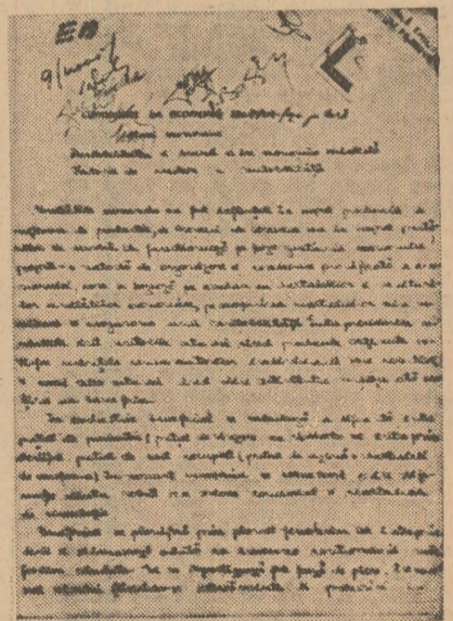

Fragment din lucrarea scrisă a
elevei Mariana Puiu, premiată la
concursul de economie politică

„Ce înseamnă pentru mine economia politică? Studiul ei m-a ajutat să înțeleg numeroase probleme practice. Cunoștințelor teoretice acumulate am încercat să le dau o interpretare concretă, în funcție de realitățile cunoscute în timpul practicii”.

EMILIA ȘUPIALĂ
anul III A
Liceul economic-Ploiești

Fragment din lucrarea scrisă a
elevei Emilia Șupială, premiată la
concursul de economie politică

Acum se colectează plantele pentru ierbar

Tineretea și voioșia drumețiilor

Categoric, vacanța nu calătorește în vagonul de dormit! O vezi, trează, pe la toate ferestrele, îngrijind de odihna, mișcarea, sănătatea, voia bună a călătorilor săi... de la un an școlar la altul! Poți „da noia” vacanței, cu ajutorul statisticilor: s-a dublat numărul taberelor, cifra echipajelor în expediție se apropie de două mii... Dar nota cea mai dreaptă o vei citi în ochii copiilor, în bucuria lor de a se ști răsfațați de soare, pe plajă, ocrotiți de umbră, la munte, de a putea să ridă nestingheriți, să cinte. Drumețiile lor sint, adesea, forma de manifestare a curajului; bilet a căruia viză trebuie să fie încrederea.

„ȘOIMII ÎNĂLȚIMILOR”

Premiat, în vara trecută, de revista „România pitorească”, pentru acțiunea de marcare a unor trasee turistice în masivul Rodnei, echipajul pionieresc „Grănicerii Năsăudului” e sprijinit, în această vară, de numai...12 echipaje, cu aceleași preocupări, răsărite pe Valea Someșului! Intenții care, pentru elevii Liceului nr. 2 din Sibiu, conduși de profesorul Richard Schuller, s-au transformat în faptă: de la cabana Negoiu, un drum sigur, marcat de ei, ajunge, prin virful Scara, la lacul Avrig. Și lacurile, sint, se știe, o inimitabilă sursă de răcoare. Dar nu numai atât, pare a spune grupul de elevi de la Școala generală nr. 1 din Reșița, care, supranumindu-se „șoimii înălțimilor”, și-au ales ca obiectiv de zbor Munții Retezat, pentru a cerceta lacurile glaciale. Argumentului lor științific, pentru care pot fi escaladați munții, echipajul „Bujorii Paringului” (al Școlii generale nr. 5 din Petroșani) îi adaugă unul de semnificație istorică, prin faptul că include în traseul expediției sale localitățile: Brad, Tebea, Avram Iancu. Și, astfel, în timp ce echipajele elevilor fîntesc virfuri de munte, numărul lor fînteste o cifră rotundă: 2 000!

ȚARA, DE LA UN CAPĂT LA ALTUL!...

Excursiile, nu mai puțin numeroase ca expedițiile, dar mai puțin exigente față de momentul pregătitor, continuă să rămână o apreciazabilă pasiune de vacanță. În autocare confortabile sau „la pas” mii de elevi vizitează, cu prilejul excursiilor, locuri istorice, obiective industriale, monumente ale naturii și de artă etc. Consemnăm, din mulțimea de excursii ale acestei vacanțe, câteva. Elevii Școlii generale din Padeș (jud. Gorj), în excursie de la Tîrgu-Jiu la Țicleni, au făcut un popas la Hobița, localitate în care și-a trăit copilăria Brâncuși. Și, firește, la Tîrgu-

Jiu, au zăbovit în fața operei marelui nostru sculptor. Tot aici, au vizitat casa memorială a Ecaterinei Teodoroiu. La capătul traseului îi așteptau, ca uriașe porți deschise ale industriei, Rovinari și Țiclenii... Nordul Moldovei, zonă de interes turistic și istoric, atrage, de la o zi la alta, grupuri de elevi excursioniști: au trecut, de curînd, prin Piatra-Neamț, înspre Tîrgu-Neamț, „bucureștenii”; le vor călca pe urme, în curînd, „sălmărenii”! Participanții, din toată țara, la concursul republican de biologie „Emil Racoviță”, care a avut loc la Timișoara, și-au manifestat dorința de a urca în Munții Aninei, în timp ce 118 pionieri hunedoreni, aflați în tabăra de la Sighetu Marmației, vizitează muzeul etnografic din localitate și cimitirul vesel de la Săpînța. Țara, de la un capăt la altul, fremătă la atingerea pașilor tineri care o străbat!

„TA-RA-TA-TA! DEȘTEPTAREA!”

Unde, dacă nu în taberele de odihnă ale pionierilor și școlariilor, se aud, în diminețile de vacanță, aceste semnale? Unde, dacă nu în tabere, se leagă „pe cuvînt de pionier” prietenii, se premiază cîștigătorii concursurilor de orientare turistică? Tabăra, „miniimperiu” al odihnei, jocului (de ce nu, dacă aici se practică, „minisporturile”?!) e întotdeauna (sau ar trebui să fie) inspirat situată: la poalele cetăților dacice din Munții Orăștiei — noua tabără de la Costești, pe un vas — tabăra elevilor de la Orșova, la poale de codru, la cotul riului, în vecinătatea mării etc. etc. Și aici, odată ajunși, mîncarea bună de la cantină nu e totul! Orice inițiativă reușită e aplaudată și riscă... să devină realitate. Ca „Olimpiada Leghia '73”, alături de care curge un rîuleț de... emoții, în tabăra de la Leghia (jud. Cluj). La rubrica „Știați că?...” înființată în unele tabere, o cretă misterioasă scrie că în tabăra elevilor din liceele cu profil de limbă engleză, de la Telega, se vorbește doar englește și că... it is O.K.! Un tulinic abia auzit dintr-o tabără de munte vestește că dincolo, adică la mare, în tabăra internațională de la Năvodari, vor sosi „mini-maeștrii” de la Vulturești, pentru a-și muia penelul în mare!... Dar cite nu vestesc tulinicele vacanței, dincolo de puterea de cuprindere a unei pagini? Cine-și imagina în vara trecută că taberele vor crește la dimensiunile unor sate ale vacanței? Că în tabere și în incinta unor școli generale vor lua ființă bazine de înot și că beneficiari vor fi toți copiii țării? Cineva, totuși! Căruia pionierii, școlarii, întreg tineretul îi mulțumește din inimă.

DRAGOMIR MAGDIN

„Să cîștigi prietenia Oltului”

La poarta satului de vacanță constituit în parcul Palatului pionieresc din București, în vreme ce discut cu „primarul” satului — pionier, desigur — oprește autocarul așteptat. Vădit stingheriți de trepte, ca și de asfaltul incins (ma-lul pe care săreau din bărci e undeva, în urmă) coboară, iată, membrii echipajelor „Ciuta” și „Vulturul”, întorși dintr-o expediție „Cutezătorii” pe Olt... Bărci, rucsacuri cu involuntare „probe” de lut, colecția de aparate, plase de prins fluturi, mingea de volei, corturi, o pirostrie... Ghicesc, sub bronzul obrazilor, o emoție, în privirile limpezite de soare, nerăbdarea de a se „confesa”. Mă adresez, prin urmare, întii profesorului Victor Constantinescu, unul din conducătorii echipajelor:

— „Ciuta”, echipaj al fetelor și „Vulturul” — al băieților, au realizat...

— O expediție de-a lungul Oltului, pe jos, de la Izvorul Olt, pînă la Tușnad și de aici, cu bărcile, pînă la Rîmnicul-Vilcea. Fetele au urmărit să studieze fauna și flora zonelor parcurse de Olt, băieții să cerceteze fenomenul de poluare a apei. Mersul cu barca, învățat de către unii ad-hoc, a dat rezultate surprinzătoare. Scoși din conveniențe, puși în fața încrederii totale a profesorilor care i-au condus, copiii s-au descurcat de minune, autogospodărindu-se. Nu i-a speriat răpăitul ploii în pinza cortului, nu i-au dezarmat valurile înverșunate, după cum nici prima mămăligă rotată. Inventivi, chibzuiți, disciplinați, receptivi deopotrivă la frumusețile naturii și la realizările oamenilor muncii, s-au

întors cu bărcile grele de impresii și amintiri...

Țin să aflu câteva din impresiile micilor navigatori, invocate de conducătorul expediției. Îl întreb, de aceea, pe Florin Vicea, elev, de acum, în clasa a VIII-a, la Școala generală nr. 96, ce i s-a părut difi-cil în această expediție.

„Să cîștigi prietenia Oltului”, îmi răspunde. Continuă: „Capricios cum nu-l puteam cunoaște din carte, Oltul nu face numai spărturi în munte, ci și în barcă. Cu efort colectiv, am putut ieși din unele momente de «supărare» a Oltului. Dar i le-am iertat pentru frumusețile pe care ni le-a așternut înaintea ochilor. Mă gîndesc la peisaje fantastice, ca acelea din defileul Turnu Roșu, lacul vulcanic Sfînta Ana, peștera Bistriței”. Gabrielei Rădoi, elevă în clasa a VIII-a la Școala generală nr. 179, i-au făcut o puternică impresie muncitorii betonieri care lucrau în apă la amenajarea barajului de la Vilcea. Ține sub brațul foarte bronzat o minge de volei, soră bună cu visla, din cite înțeleg, pentru amatorii de mișcare în aer liber. O întreb pe Gabriela dacă pot rosti cuvîntul odihnă în legătură cu vacanța lor de pînă acum, în care locul întii îl deține mișcarea. Îmi răspunde că da. Că, adică, odihna a fost prevăzută și respectată. Nu, bineînțeles, odihna pe care unii o confundă cu inerția! Mișcarea nu exclude odihna, cum liniștea nu exclude cîntecul. Și ei au cîntat. Oltului i-a plăcut și i-a ajutat să plutească. „Să cîștigi prietenia Oltului”!...

M. DRAGOMIR

Baschetul e un sport de... înălțime

Foto: I. VODA

(Urmare din pag. a VII-a)

indice de recunoaștere a frazei și a numărului de propoziții dintr-o frază Rolul elementelor de relație dintr-o frază (conjunții, pronume și adverbe) 1 oră

Exerciții de recunoaștere a numărului și a felului propozițiilor dintr-o frază (principale și secundare). Exerciții de recunoaștere a elementelor de relație dintr-o frază (conjunții, pronume și adverbe). Exerciții de alcătuire a unor fraze formate din propoziții principale sau din propoziții principale și propoziții secundare 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se va avea în vedere și următoarea problemă:

Evidențierea deosebirii dintre propozițiile principale și propozițiile secundare.

Semnele de punctuație și de ortografie: punctul, punctul și virgula, semnul exclamării, două puncte, semnele citării (ghilimelele), apostroful, linia de dialog și liniuța de unire. Scrierea cu inițiale majuscule. 1 oră.

Exerciții de recunoaștere a apostrofului în fraze. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să fie folosit apostroful. Exerciții de folosire — în propoziții și în fraze — a cuvintelor cu inițială majusculă și a semnelor de punctuație și ortografice învățate. 1 oră.

CLASA A VI-A

(4 ore săptămânal — 128 de ore anual)

Repartizarea orelor:

Pentru predare:

Fonetică, vocabular, gramatică 43 de ore.

Lectură literară 44 de ore.

Compuneri 10 ore.

Lucrări scrise (pregătirea, desfășurarea și discutarea lor) 9 ore.

Recapitulare finală 8 ore.

Controlul lecturii suplimentare 8 ore.

La dispoziția profesorului 6 ore.

*

RECAPITULAREA cunoștințelor de limba română (fonetică, vocabular, gramatică, ortografie și punctuație) din clasa a V-a, prin exerciții aplicative. 2 ore.

FONETICA

Sunetele vorbirii: vocale și consoane. Semivocale^{*)}. Diftongi, triftongi. Litere, alfabet, cuvânt, silabă. Despărțirea cuvintelor în silabe. Accentul și rolul său în vorbire. 1 oră.

^{*)} Toate cuvintele subliniate reprezintă noțiuni noi.

Exerciții de recunoaștere a semivocalelor, a diftongilor și a triftongilor din cadrul cuvintelor incluse în fraze. Exerciții de aplicare a regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe. Exerciții de evidențiere a rolului accentului în vorbire, pornind de la texte bine alese. 1 oră.

În exercițiile de evidențiere a rolului accentului în vorbire se vor avea în vedere și următoarele probleme^{*)}:

Pronunțarea, în texte, a cuvintelor accentuate greșit în vorbire: caracter nu caracter, dușman nu dușman, fenomen nu fenomen etc.

Pronunțarea, în texte, a formelor verbale de prezent și de perfect simplu indicativ, persoana a III-a singular, diferențiate prin accent: ascultă—ascultă, cîntă—cîntă etc

VOCABULARUL

Cuvîntul și familia de cuvinte. Cuvinte simple și cuvinte compuse. Antonime. Sinonime. Omonime. 1 oră.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a sinonimelor și a antonimelor. Exerciții de înlocuire, în fraze, a unor cuvinte prin sinonimele corepunzătoare. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe antonime, sinonime și omonime. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe familii de cuvinte, cuvinte simple și cuvinte compuse. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se întâlnească diferite familii de cuvinte, antonime, sinonime și omonime 1 oră.

GRAMATICA

MORFOLOGIA

Părțile de vorbire

Părțile de vorbire flexibile: substantivul, articolul, adjectivul, pronumele, numeralul și verbul. Rădăcină și terminație. Părțile de vorbire neflexibile: adverbul, prepoziția, conjuncția și interjecția.

Exerciții de recunoaștere a rădăcinii și a terminației cuvintelor. 1 oră.

Substantivul și articolul.

Substantivul. Substantive comune și substantive proprii. Substantive comune devenite proprii și substantive proprii devenite comune. Orto-

grafia substantivelor comune și a substantivelor proprii. Genul și numărul substantivului. Substantive compuse. 1 oră.

Articolul. Articolul hotărît și articolul nehotărît. Articolul posesiv (genitival) și articolul demonstrativ (adjectival). Declinarea substantivelor cu articolul hotărît și cu articolul nehotărît. Cazurile substantivelor și funcțiunile lor sintactice. Punctuația vocativului. 2 ore.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a substantivelor comune, devenite proprii, și a substantivelor proprii, devenite comune. Exerciții de recunoaștere, în fraze, a articolelor demonstrative (adjectivale). Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care substantivele (comune și proprii, compuse, de diferite genuri, la singular și la plural, articulate și nearticulate) să se afle la toate cazurile și să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se aplice noțiunile de fonetică, de ortografie și de punctuație învățate. 2 ore.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Scrierea în texte, cu un singur -i- a substantivului cunoștință.

Pronunțarea și scrierea, în texte, cu -s- înainte de -n, a substantivelor de tipul obișnuință, vesnicie etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, cu -l-, a substantivului completare.

Pronunțarea și scrierea, în texte, cu -z-, în pluralul substantivelor de tipul chinezii, francezii, etc.

Pronunțarea și scrierea în texte, a substantivelor neutre care includ sau încep cu grupul consonantic -ev-: acvariu, evartet etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a substantivelor compuse de diverse tipuri: bunăvoință, ciine-lup, bună-cuviință, floarea-soarelui; floare de colț, șarpe cu clopoței; Plafar, Uniunea Tineretului Comunist etc.

Abrevierea în texte a cuvintelor.

Scrierea și diferențierea articolului posesiv genitival al de grupul prepoziție + pronume a-l; a articolelor demonstrative cel, cea și cei de grupurile pronume + pronume (verb) ce-l, ce-a (văzut), ce-l.

Scrierea și diferențierea articolului genitival a de articolul hotărît -a.

^{*)} În stabilirea problemelor ce urmează să fie consolidate prin exerciții aplicative, profesorii vor porni de la greșelile caracteristice ale elevilor.

Continuare în numărul 105 din 11 august 1973

PROGRAMA DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU CLASELE I-VIII

(Fonetica, Vocabularul, Gramatica, Ortografia, Ortoepia, Punctuația)

— PROIECT DE DISCUȚII —

CU PRIVIRE LA STUDIUL LIMBII ROMÂNE ÎN ȘCOALA GENERALĂ

1. Scopul predării limbii române în școala generală este însușirea limbii române literare actuale

Ca obiect de studiu, limba română ocupă un loc însemnat în planul de învățământ al școlii generale. Aceasta se explică, pe de o parte, prin faptul că, fiind limba națională, limba de stat, limba întregului popor, ea este acel instrument care îi ajută pe cetățenii patriei noastre să exprime, prin vorbire sau în scris, ideile, cunoștințele și sentimentele, să stabilească între ei relații multiple. Pe de altă parte, ca suport al gândirii, însușirea limbii române are un rol deosebit în formarea intelectuală și morală a elevilor, în educația lor patriotică. Ea determină direct capacitatea elevilor de a înțelege cunoștințele predate la toate obiectele de învățământ și le mijlocește accesul la valorile culturii și literaturii — scrise sau traduse în limba poporului nostru. Pentru cetățenii patriei noastre de toate vîrștele și profesiile, gradul de stăpînire și de folosire a limbii române este astăzi o trăsătură definitorie a personalității lor.

Dintre toți factorii care contribuie la instruirea și educarea elevilor, școlii îi revin cele mai mari obligații în formarea și dezvoltarea deprinderilor de exprimare corectă, orală și scrisă, în limba actuală. Ea trebuie să-i pregătească pe elevi în așa fel, încît aceștia să fie în măsură să-și exprime cu ușurință gândurile, ideile și sentimentele, corect, într-un mod ordonat, logic, coerent și concis.

Prin pregătirea lor, învățătorii și profesorii de limba și literatura română sînt primii educatori chemați să contribuie la realizarea scopului propus. Ei trebuie să dezvolte interesul elevilor pentru cunoașterea limbii române, să facă din însușirea ei o datorie cetățenească, patriotică.

2. Predare concentrică, dar fără repetări inutile

Studiul limbii române începe priu-zis în clasa a II-a și se încheie în clasa a VIII-a. Principiul fundamental de organizare a cunoștințelor de limba română este cel concentric. În acest sens, majoritatea cunoștințelor dobîndite într-o clasă se reiau, sub formă de exerciții recapitulative și aplicative, în clasele următoare. Ca urmare, studiul limbii române se dezvoltă, treptat, în direcția lărgirii sferei cunoștințelor, a aprofundării lor și în cea a formării și consolidării deprinderilor de exprimare corectă.

3. Noua programă preconizează o mai bună organizare a cunoștințelor de limba română

Proiectul de programă prevede o repartizare mai judicioasă a cunoștințelor de limba română în cele opt clase ale învățămîntului general obligatoriu și, o mai bună organizare a studiului sintaxei în clasele VII—VIII*). În ultima clasă, studiul propozițiilor subordonate se va face concomitent și în strînsă legătură cu părțile principale și secundare de propoziție. O asemenea concepție se aplică deja în multe școli și este promovată, în ultimii ani, și prin emisiunile radioteleșcoale.

Studiul limbii române în școala generală se încheie cu o suită de analize gramaticale și analize lingvistice complexe, prin care se realizează înțelegerea, la un nivel superior, a limbii ca sistem și ca mijloc de comunicare. Urmează un capitol cu caracter informativ, referitor la formarea, evoluția și caracteristicile limbii române. Accentul cade pe demonstrarea latinității limbii noastre, la un nivel de accesibilitate, potrivit elevilor din clasa a VIII-a.

4. Studiul gramaticii este un instrument de cunoaștere a limbii, de formare a deprinderilor de expri-

*) Cunoștințele și noțiunile noi din fiecare clasă sînt subliniate în textul programei respective.

mare corectă, orală și în scris, și nu un scop în sine.

În ultimii ani, în predarea limbii române în școala generală, analiza gramaticală a devenit aproape singurul domeniu al activității aplicative. Pentru mulți profesori, ea a fost considerată scopul studiului gramaticii. S-a răspîndit larg părerea că a ști gramatică înseamnă a ști să faci analize gramaticale. Această orientare greșită a avut repercusiuni negative asupra dezvoltării capacității elevilor de a se exprima în scris și oral, a diminuat valoarea formativă a studiului limbii române în școala generală.

Deoarece limba este un mijloc de comunicare, este necesar ca pe primul plan al activității practice să apară **exercițiile** prin care elevii sînt puși în situația de a aplica cunoștințele învățate. Aceasta nu înseamnă renunțarea la analiza gramaticală, ci folosirea ei în mod rațional, ca un mijloc de cunoaștere și de însușire a gramaticii, a dezvoltării exprimării orale și scrise a elevilor.

5. Întărirea caracterului practic-aplicativ al studiului limbii române — obiectivul principal al predării

Cunoașterea bazelor teoretice ale gramaticii limbii române este o necesitate pentru formarea culturii generale a elevilor. Căci nu se poate concepe însușirea limbii române literare actuale fără înțelegerea sistemului structurii limbii, a relațiilor dintre componentele ei, în datele lor elementare, dar, în același timp, fundamentale.

Intrucît finalitatea studiului limbii române este însușirea limbii ca mijloc de comunicare orală și scrisă, corectă din punct de vedere gramatical, ortografic și ortoepic, a învăța gramatica nu înseamnă a memora definiții și reguli, ci a forma capacitatea și deprinderea elevilor de a folosi cunoștințele în vorbire și în scris. În consecință, în predare, pe primul plan, trebuie să apară fap-

(Continuare în pag. a II-a)

(Urmare din pag. 1)

tele de limbă și nu regulile abstracte, căci gramatica este expresia limbii unui popor. Diversele probleme de gramatică, de vocabular sau de ortografie trebuie să fie ilustrate prin exemple variate, caracteristice pentru fenomenul lingvistic urmărit.

Mijlocul cel mai eficace pentru a-i deprinde pe elevi cu folosirea corectă a cunoștințelor gramaticale este activitatea practică. Tocmai de aceea, în predarea gramaticii este necesar să se stabilească o strânsă corelație între noțiunile teoretice și exercițiile practice, acordându-se un loc preponderent acestora din urmă. În textele și exercițiile alese trebuie să se urmărească ceea ce este general și, în același timp, caracteristic pentru limbă și nu subtilitățile, problemele controversate sau excepțiile de la regulile de bază ale limbii.

În acest sens, proiectul de programă prevede, pentru fiecare noțiune în parte, tipuri variate de exerciții — de recunoaștere a faptelor de limbă, de pronunțare și de scriere, de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în scopul formării și consolidării deprinderilor de exprimare corectă, coerentă și nuanțată a elevilor, al înțelegerii normelor limbii române literare actuale și a raporturilor ce se stabilesc între componentele ei în actul comunicării. Exercițiile aplicative prevăzute la fiecare capitol din programă urmează să fie gradate în așa fel, încât să se treacă de la exerciții de recunoaștere a fenomenelor de limbă, la exerciții de creație și la compuneri gramaticale care să permită aplicarea, în mod conștient, a normelor și regulilor gramaticale învățate.

Textele pentru exerciții și analize trebuie să fie astfel alese, încât să ilustreze diverse stiluri ale limbii literare. A limita exemplele din manuale și din orele de clasă la extrase din operele scriitorilor (cu o predilecție specială pentru Ion Creangă) înseamnă a reduce limba literară la limba literaturii artistice, neglijând celelalte variante ale limbii literare.

Textele alese trebuie să îndeplinească condiția de model sub aspectul corectitudinii și clarității, să înlățească identificarea cu ușurință a faptelor de limbă urmărite și aplicarea, în condiții variate, a cunoștințelor.

6. Studiul limbii române nu se reduce la cunoștințele de gramatică

Studiul limbii române cuprinde lexicul, fonologia și gramatica, precum și ortoepia și ortografia. De aici rezultă cu necesitate ca învățătorii și profesorii să acorde atenția cuvenită tuturor componentelor limbii române. Reducerea, în general, a cunoștințelor de limbă română la morfologie și sintaxă a imprimat predării gramaticii un caracter din

ce în ce mai abstract și teoretic, situație cu consecințe negative pentru însușirea limbii române în școală, pentru formarea și dezvoltarea deprinderilor de exprimare corectă, orală și scrisă. În practica muncii cu elevii s-au neglijat, îndeosebi, problemele de vocabular, ortografie, ortoepie și punctuație.

Cunoștințele referitoare la vocabular, fonetică, ortografie, ortoepie și punctuație se vor extinde și adânci prin exerciții variate, prin care să se urmărească, de fapt, consolidarea deprinderilor de exprimare corectă.

7. Gramatica Academiei R.S.R. este un ghid în predarea limbii române și nu un manual după care se organizează și se desfășoară lecțiile de gramatică

Prin valoarea științifică și prin caracterul ei de tratat academic, Gramatica Academiei R.S.R. este principalul material de referință în studiul limbii române. Tendința unor profesori de a transforma Gramatica Academiei într-un manual școlar, după care își organizează fiecare lecție, este în contradicție cu scopul învățământului de cultură generală, cu însuși scopul predării limbii române. Nu este vorba numai de depășirea prevederilor programelor școlare, de supraincercarea elevilor, ci și de ignorarea unor principii pedagogice.

Gramatica Academiei este, așa cum se precizează în „Cuvînd înainte”, o gramatică descriptivă, în timp ce în școală trebuie să se predea o gramatică aplicativă.

8. Manualele de limba română — instrumente de lucru pentru elevi

Manualele care se vor elabora pe baza programei supusă dezbaterii trebuie să pună accentul pe dezvoltarea deprinderilor de exprimare corectă a elevilor și nu pe descrierea teoretică a faptelor de limbă. Prezentarea cunoștințelor și predarea noțiunilor de gramatică, în concepția programei de față, presupune corelarea permanentă a gramaticii cu vocabularul, fonetica, ortoepia, ortografia și punctuația, în raport cu logica internă a studiului limbii și cu cerințele psihopedagogice ale procesului învățării. Diferențele dintre manualele alcătuite pentru fiecare clasă în parte trebuie să vizeze mai ales sporirea funcționalității cunoștințelor. Lucrul acesta poate fi realizat atât prin prezentarea progresivă a noțiunilor, cât și prin gradarea judicioasă a exercițiilor, în funcție de efortul solicitat și de sporirea participării independente și creatoare a elevilor la dezvoltarea acestor exerciții.

Exercițiile aplicative de recapitulare a materiei din clasele precedente trebuie să permită dezvoltarea unor procese intelectuale de analiză, sinteză, abstractizare, generalizare, comparație, modelare. În toate ca-

zurile, fenomenele de limbă trebuie să apară în relații de interdependență.

9. Pe baza programei definitivate urmează să se elaboreze noi manuale de limba română, care se vor aplica începînd cu anul școlar 1974—1975.

NOTA

Ministerul Educației și Învățămîntului adresează învățătorilor și profesorilor de limba română, inspectoratelor școlare județene, precum și specialiștilor din cercetare și din învățămîntul superior rugămîntea de a studia proiectul propus spre dezbateri și de a transmite observațiile și propunerile redacției revistei „Tribuna școlii” sau Direcției învățămîntului preșcolar și general obligatoriu din Ministerul Educației și Învățămîntului, str. Nuferilor nr. 30, sectorul VII, București, pînă la data de 1 octombrie 1973.

De asemenea, recomandă tuturor inspectoratelor școlare județene să dezbată, în cadrul consfătuirilor anuale ale personalului didactic din 10—11 sept. 1973, proiectul de programă și să transmită observațiile și propunerile pînă la data de mai sus.

CLASA I

- Separarea propozițiilor din vorbire cu ajutorul întrebărilor puse de învățător.
- Familiarizarea copiilor cu noțiunea de propoziție (fără definiție).
- Propoziția formată din două și din trei cuvinte. Împărțirea propoziției în cuvinte. Separarea cuvintelor din propoziție. Familiarizarea cu noțiunea de cuvînt.
- Împărțirea cuvintelor în silabe (cuvinte alcătuite din două și din trei silabe, cuvinte monosilabice); reconstituirea cuvintelor din silabe: familiarizarea cu termenul de silabă.
- Separarea sunetelor din silabe și din cuvinte. Familiarizarea cu sunetele a căror pronunțare se poate prelungi: a, e, i, o, u, s, r, j, z. Recunoașterea sunetelor în cuvinte și indicarea locului pe care îl ocupă. Găsirea unor cuvinte pe baza unui sunet dat. Familiarizarea cu noțiunea de sunet.

NOTĂ: Cunoștințele de mai sus se predau în cadrul citit-scrisului.

CLASA A II-A

(2 ore săptămînal — 64 de ore anual)
Repartizarea orelor:

Pentru predare, pentru exerciții de punctuație, de ortografie și pentru exerciții aplicative și creatoare 37 de ore.

Pentru copieri și dictări 15 ore.

Pentru recapitulare 6 ore.

La dispoziția învățătorului 6 ore.

I. RECAPITULAREA materiei înșușite în clasa I 2 ore.

(Continuare în pag. a III-a)

(Urmare din pag. a VI-a)

belor. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care verbele să se găsească la modurile și timpurile învățate. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care verbele să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate. Exerciții de diferențiere a celor două ipostaze ale verbelor **a avea** și **a vrea (a voi)**: de verbe care pot forma singure predicatul și de verbe auxiliare. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se aplice noțiunile de fonetică, de ortografie și de punctuație învățate 4 ore.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea, în texte, a cuvintului **conjunctiv**.

Pronunțarea și scrierea, în texte, cu doi I la persoana I singular, perfectul simplu, a verbelor **auzii, venii** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a formelor de conjunctiv, și de imperativ, persoana a II-a singular, afirmativ și negativ, ale verbului **a fi**: **să fii — să nu fii; fii — nu fi**.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a grupurilor verb-pronume.

Adverbul

Adverbe de loc, adverbe de timp și adverbe de mod. Funcțiunea sintactică a adverbului 1 oră.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a adverbilor învățate și a funcțiunii sintactice pe care o îndeplinesc. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să fie adverbe de loc, de timp și de mod cu funcțiunea sintactică învățată 1 oră.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea, în texte, a adverbilor **iarăși** și **totuși**.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a adverbilor compuse **demult** (în opoziție cu **de mult timp**), **niciodată, totodată, vreodată** etc.

Prepoziția 1 oră.

Prepoziții simple și prepoziții compuse. Rolul prepoziției în propoziție.

Exerciții de recunoaștere, în propozițiile din fraze, a celor două feluri de prepoziții. Exerciții de folosire — orală și scrisă — în propozițiile din fraze, a prepozițiilor simple și a prepozițiilor compuse. Exerciții de evidențiere a rolului prepozițiilor în propozițiile din fraze.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea, în texte, a prepozițiilor compuse, cu două sau cu trei elemente de structură: **de la, de pe la; despre, dinspre** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a prepozițiilor după și sub.

Conjuncția 1 oră.

Rolul conjuncției în propoziție și în frază.

Exerciții de recunoaștere a rolului conjuncțiilor în propoziții și în fraze. Exerciții de folosire — orală și scrisă — a conjuncțiilor, în propoziții și în fraze. Exerciții de evidențiere a rolului conjuncțiilor în propoziții și în fraze.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și pronunțarea și scrierea, în texte, a conjuncțiilor **așadar, deoarece, fiindcă, intrucit** etc.

Interjecția 1 oră.

Ortografia și punctuația interjecțiilor.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a interjecțiilor. Exerciții de întrebuințare, de pronunțare și de punctuație, în fraze, a interjecțiilor.

SINTAXA

Sintaxa propoziției

Propoziția

Părțile principale ale propoziției: subiectul și predicatul.

Propoziția simplă.

Subiectul

Subiectul exprimat prin substantiv și prin pronume personal. Subiectul multiplu, subiectul subînțeles.

Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe subiecte exprimate prin substantive și prin pronume personale. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe subiecte multiple și subiecte subînțelese 2 ore.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Punctuația subiectelor în diferite texte.

Topica subiectelor în textele luate în discuție.

Predicatul

Predicatul verbal. **Predicatul nominal** (exprimat printr-un **verb copulativ** și un **nume predicativ**). Acordul predicatului (verbal și nominal) cu subiectul.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a predicatului nominal cu componentele sale (verbul copulativ și numele predicativ). Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe predicate verbale și predicate nominale. Exerciții de realizare, în fraze, a acordului predicatului (verbal și nominal) cu subiectul. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se aplice noțiunile fonetice, de ortografie și de punctuație învățate 2 ore.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Modificările survenite în propoziție și în frază ca urmare a trecerii verbelor de la moduri predicative la moduri nepredicative și invers.

Deosebirea, în texte, dintre predicatul verbal exprimat prin verbul cu funcție predicativă **a fi**.

și predicatul nominal construit cu verbul copulativ **a fi**.

Acordul numelor predicative exprimate prin adjective, în diferite texte.

Punctuația predicatelor în diferite texte.

Topica predicatelor în textele luate în discuție.

Părțile secundare ale propoziției: atributul și complementul. Propoziția dezvoltată.

Atributul

Atributul adjectival. Acordul atributului adjectival cu substantivul determinat. **Atributul substantival.**

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a atributelor adjectivale și a atributelor substantivale. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe atribute adjectivale și atribute substantivale. Exerciții de realizare, în fraze, a acordului atributelor adjectivale cu substantivele determinate. . . . 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Punctuația atributelor învățate, în diferite texte.

Topica atributelor învățate, în textele luate în discuție.

Complementul

Complementul direct și complementul indirect (exprimate prin substantive și prin pronume personale).

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a complementelor directe și a complementelor indirecte. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe complemente directe și complemente indirecte. Exerciții de diferențiere a complementului direct de subiect. Exerciții de transformare a propozițiilor simple în propoziții dezvoltate și invers 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Punctuația complementelor directe și a complementelor indirecte, în diferite texte.

Topica complementelor directe și a complementelor indirecte, în textele luate în discuție.

Rolul cuvintelor de legătură (prepoziții și conjuncții) în propoziții.

Sintaxa frazei

Fraza

Propoziția principală și propoziția secundară. Fraza alcătuită din două sau din mai multe propoziții (principale sau secundare și secundare). Numărul predicatelor —

(Continuare în pag. a VIII-a)

(Urmare din pag. a V-a)

VOCABULARUL

Cuvîntul și familia de cuvinte. Cuvinte simple și cuvinte compuse. **Antonime** 1 oră.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a antonimelor. Exerciții de înlocuire, în fraze, a unor cuvinte prin antonimele corespunzătoare. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe antonime.

Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe familii de cuvinte, cuvinte simple și cuvinte compuse. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se întilnească diferite familii de cuvinte 1 oră.

GRAMATICA

MORFOLOGIA

Părțile de vorbire

Substantivul și articolul.

Substantivul. Substantive comune și substantive proprii. Ortografia substantivelor comune și a substantivelor proprii. Genul și numărul substantivului. **Substantive compuse** 2 ore.

Articolul. **Articolul hotărît și articolul nehotărît. Articolul posesiv (genitiv).** Cazurile substantivelor (nearticulate și articulate cu articol nehotărît și cu articol hotărît) și funcțiunile lor sintactice. Punctuația vocativului 2 ore.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a cazurilor substantivelor și a funcțiunilor lor sintactice. Exerciții de recunoaștere, în fraze, a articolelor posesive (genitivale).

Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care substantivele comune și substantivele proprii, simple și compuse, de diferite genuri, la singular și la plural, articulate și nearticulate, să se afle la toate cazurile și să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale în care să se aplice noțiunile de fonetică, de ortografie și de punctuație învățate 3 ore.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme :

Pronunțarea și scrierea, în texte, cu **-a-** și **-ă-** după **j** și **ș**, în rădăcina și terminația cuvintelor de tipurile **jale, șale; grijă, ușă** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, cu **e-** și **ie-** la începutul unor cuvinte de tipurile **epocă, iepure, ieșire** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, cu **-e-**, în interiorul unor cuvinte de tipul **poet, poezie** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a substantivelor masculine și neutre, la nominativ singular, articulate cu articol hotărît enclitic: **copilul nu copilul, tabloul nu tablou** etc.

Pronunțarea și scrierea, în

texte, la nominativ singular, nearticulat, enclitic, a unor substantive feminine de tipul **ouă, rouă, ziuă** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a unor substantive feminine, la genitiv și dativ singular, nearticulate și articulate: (unei) **țări, (al) țării** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, la pluralul nearticulat și articulat hotărît enclitic, a unor cuvinte ca **plopi — plopii, codri — codrii, copii — copiii** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a cuvintelor care au în componența lor pe **-x-**; **explozie, exemplu** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a substantivelor **buletin** și **identitate** (nu **bulentin** și **identitate**).

Adjectivul

Acordul adjectivului cu substantivul determinat. Funcțiunea sintactică a adjectivului 1 oră.

Exerciții variate de pronunțare și de scriere, în fraze, a adjectivelor. Exerciții de realizare, în cadrul frazelor, a acordului adjectivelor cu substantivele determinate. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care adjectivele să îndeplinească funcțiunea sintactică învățată 1 oră.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme :

Pronunțarea și scrierea, în texte, a adjectivelor cu formă de masculin sau de neutru singular, articulate cu articol hotărît enclitic: **harnicul pionier, albastrul cer** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a adjectivelor care includ în structura lor diftongul **-ea-** după **j** sau **ș**: **clujean, strămoșească** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a cuvintelor de tipul **conștiincios, cuviincios** etc.

Pronumele.

Pronumele personal. Persoana, genul și numărul. Cazurile pronumelui personal și funcțiunile lui sintactice. Formele accentuate și formele neaccentuate ale pronumelui personal. Pronumele personal de politețe. **Pronumele și adjectivul posesiv.** Funcțiunile sintactice ale pronumelui și adjectivului posesiv 2 ore.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a pronumelor și a adjectivelor posesive. Exerciții de recunoaștere, în fraze, a funcțiunilor sintactice ale pronumelor și adjectivelor pronominale învățate. Exerciții de scriere, în fraze, a grupurilor verb-pronume. Exerciții de pronunțare și de scriere, în fraze, a pronumelor învățate. Exerciții de substituție, în texte, a pronumelor personale prin substantive și invers. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să apară pronumele și adjectivele pronominale învățate. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care pronumele și adjectivele pronominale învățate să îndeplinească funcțiunile sintactice studiate. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se aplice noțiunile de fonetică, de orto-

grafie și de punctuație învățate 3 ore.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme :

Pronunțarea și scrierea, în texte, a formelor de nominativ, persoana I singular și a III-a singular și plural, ale pronumelui personal: pronunțate **ieu, iel — ia, iei — iele**, și scrise **eu, ea, ei-ele**.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a formelor accentuate de dativ, persoanele I și a II-a plural, ale pronumelui personal: **nouă-vouă**.

Scrierea în texte a formelor de nominativ, persoana I și a II-a plural, masculin, ale pronumelor și adjectivelor posesive **(ai) noștri, (ai) voștri**.

Exerciții de realizare a acordului dintre adjectivul posesiv și substantivul determinat.

Numeralul.

Numeralul cardinal și numeralul ordinal. Funcțiunile sintactice ale numeralilor 1 oră.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a numeralilor cardinale, a numeralilor ordinale și a funcțiunilor sintactice ale acestora. Exerciții de pronunțare și de scriere, în fraze, a numeralilor cardinale și a numeralilor ordinale. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care cele două feluri de numere să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate 1 oră.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme :

Pronunțarea și scrierea, în texte, a numeralilor cardinale de tipul **șase, șapte**.

Pronunțarea și scrierea în texte, a numeralilor cardinale de tipul **două, nouă**.

Pronunțarea și scrierea în texte, a numeralilor cardinale de tipurile **unsprezece, douăzeci, treizeci și doi** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, a numeralilor ordinale de tipul **a doua, a noua**.

Pronunțarea și scrierea, în texte, după substantivele feminine, a numeralului ordinal **intii**.

Verbul.

Persoana și numărul verbului. **Modurile și timpurile verbului. Modurile personale (predicative): indicativul, conjunctivul prezent, condițional-optativul prezent și imperativul.** Timpurile modului indicativ: **prezentul, imperfectul, perfectul simplu, perfectul compus, mai mult ca perfectul și viitorul.** Modurile nepersonale (nepredicative): **infinitivul prezent și participiul. Cele patru conjugări. Verbele ajutătoare (auxiliare): a avea și a vrea (a voi). Conjugarea verbelor la diateza activă (fără noțiunea de diateză).** Funcțiunile sintactice ale verbului 6 ore.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a modurilor și a timpurilor învățate. Exerciții de recunoaștere, în fraze, a funcțiunilor sintactice ale ver-

(Continuare în pag. a VII-a)

(Urmare din pag. a II-a)

(Propoziții, cuvinte, silabe, sunete, litere, grupuri de litere).

II. Propoziția 12 ore.

Exerciții de separare a propozițiilor din vorbire cu ajutorul întrebărilor puse de învățător.

Propoziția *) (o comunicare spusă sau scrisă). Scrierea cu inițială majusculă la începutul propoziției.

Punctul.

Exerciții de citire și de scriere a unor propoziții care au la sfârșit punct.

Exerciții de alcătuire, de pronunțare și de scriere a unor propoziții care au la sfârșit punct.

Textul. Exerciții de citire și de scriere a unor texte. Exerciții de alcătuire și de scriere a unor texte.

Titlul. Exerciții de formulare și de scriere a titlului la texte alcătuite de învățători și de elevi.

Semnul întrebării. Exerciții de citire și de scriere a unor propoziții care au la sfârșit semnul întrebării. Exerciții de alcătuire, de pronunțare și de scriere a unor propoziții care au la sfârșit semnul întrebării.

Semnul exclamării. Exerciții de citire și de scriere a unor cuvinte și propoziții care au la sfârșit semnul exclamării.

Exerciții de alcătuire, de pronunțare și de scriere a unor propoziții care au la sfârșit semnul exclamării.

Două puncte. Exerciții de citire și de scriere a unor propoziții care conțin enumerări, explicații sau reproduc cuvintele cuiva.

Exerciții de alcătuire, de pronunțare și de scriere a unor propoziții care conțin enumerări.

Virgula. Exerciții de citire și de scriere a unor texte în care se întrebuințează virgula.

Exerciții de citire și de scriere a unor texte în care se găsesc : punctul, virgula, semnul întrebării, semnul exclamării, două puncte. Exerciții de înlocuire, în texte, a unor semne de punctuație cu altele.

Exerciții de alcătuire a unor texte în care să se întrebuințeze semnele de punctuație învățate.

III. Cuvântul, silaba, sunetul, litera, alfabetul 12 ore.

Cuvântul

Recunoașterea propozițiilor din texte. Exerciții de separare a cuvintelor din propoziții. Exerciții de alcătuire a propozițiilor din cuvinte.

Silaba (parte a cuvântului rostită cu o singură deschidere de gură).

Exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe. Exerciții de recompunere a cuvintelor din silabe și de alcătuire a cuvintelor din silabe date.

Sunetul (cea mai mică parte a cuvântului).

Exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe și în sunete.

Exerciții de recunoaștere a sunetelor din care sint alcătuite cuvintele. Exerciții de recompunere a propozițiilor din cuvinte și a cuvintelor din sunete și din silabe.

Felurile sunetelor : **vocale și con-**

soane. Exerciții de recunoaștere, de pronunțare și de scriere a vocalelor și a consoanelor imbinat diferit în cuvinte. Rolul sunetelor în schimbarea sensului cuvintelor (casă-masă; car-par-dar-sar-iar etc.).

Exerciții de alcătuire a unor silabe și cuvinte care conțin un sunet dat, aflat la începutul, în interiorul sau la sfârșitul cuvintelor.

Litera. Grupuri de litere.

Raportul dintre sunetele și literele limbii.

Alfabetul. Rostirea corectă a alfabetului (după „Îndrumarul ortografic, ortoepic și de punctuație“).

Grupurile de litere : **ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi.**

Exerciții de recunoaștere a grupurilor de litere din diverse cuvinte. Exerciții de alcătuire și de scriere a unor cuvinte care conțin aceste grupuri de litere.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme : Pronunțarea și scrierea cuvintelor de tipul : **gheață, ghiozdan, gheară, ghioagă.**

Pronunțarea și scrierea cuvintelor de tipul : **ceară nu ciară, ceai nu ciai, cearșaf nu ciarșaf.**

Grupurile de sunete **cs, gz** redade printr-o singură literă **x**.

Exerciții de recunoaștere, de pronunțare și de scriere a unor cuvinte care conțin acele grupuri de sunete.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor folosi cuvinte de tipul : **exact, examen** care redau pe **gz** și cuvinte de tipul : **Alexe, excavator, exclama,** care redau pe **cs**.

Pronunțarea și scrierea corectă a cuvintelor care au pe **m** înaintea lui **b, p**.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor folosi — în texte — cuvinte de tipul : **împărțire, îmbobocire, față de în preajmă** etc.

Pronunțarea și scrierea cuvintelor care conțin și vocale duble.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor folosi — în texte — numeroase cuvinte de tipul : **înnopta, innoi,** față de **înălbi, înalt ; cooperativă, idee,** față de **copac, femeie.**

IV. Subiectul și predicatul 7 ore.

Părți de propoziție. Familiarizarea cu noțiunea de parte de propoziție.

Subiectul (parte de propoziție care arată despre cine se vorbește în propoziție). Întrebările cu care se află subiectul. Exerciții de recunoaștere a subiectului. Exerciții de alcătuire și de scriere a unor propoziții în care subiectul să fie la începutul, la mijlocul sau la sfârșitul propoziției.

Predicatul (parte de propoziție care arată ce face, ce este și cum este subiectul). Întrebările cu care se află predicatul. Acordul predicatului cu subiectul (fără definiție). Exerciții de recunoaștere a subiectului și a predicatului din propoziții. Exerciții de alcătuire a unor propoziții care au un subiect sau un predicat dat.

Exerciții de alcătuire a unor pro-

poziții care au subiectul înaintea predicatului și invers.

Exerciții de acord între predicat și subiect.

Exerciții de punctuație. Subiectul și predicatul nu se despart prin virgulă.

V. Substantivul 3 ore.

Familiarizarea cu noțiunea de parte de vorbire.

Substantivul (parte de vorbire care arată nume de ființe, de lucruri, de persoane, de localități).

Exerciții de recunoaștere a substantivelor din texte, arătând ce denumesc ele.

Substantivele care arată o singură ființă, un singur lucru și substantive care denumesc mai multe ființe, mai multe lucruri.

Exerciții de recunoaștere și de scriere a substantivelor aflate în situațiile de mai sus.

Substantive care arată nume de persoane, nume de animale, de sate, de orașe, de țări. Scrierea cu inițială majusculă a acestor substantive.

Exerciții de alcătuire și de scriere a unor propoziții, pornind de la substantive date.

Verbul (parte de vorbire care arată acțiuni ale ființelor și lucrurilor) 3 ore.

Familiarizarea elevilor cu forme verbale în care acțiunile sint săvârșite de o singură și de mai multe persoane.

Exerciții de recunoaștere a verbelor din texte. Exerciții de alcătuire și de scriere a unor texte, folosind verbe date.

VI. Recapitulare finală 4 ore.

CLASA A III-A

(2 ore săptămânal — 64 de ore anual)

Repartizarea orelor :

Pentru predare, copieri și dictări, exerciții de punctuație, de ortografie și exerciții aplicative și creatoare 50 de ore.

Pentru recapitulare 8 ore.

La dispoziția învățătorului 6 ore.

I. RECAPITULAREA și sistematizarea cunoștințelor învățate în clasele anterioare 3 ore.

II. Cuvânt, silabă, sunet, literă, alfabet.

Accentul *). Exerciții de accentuare corectă a cuvintelor 1 oră.

III. Propoziția. Părți de propoziție, 1 oră.

Propoziția (o comunicare cu un predicat).

Exerciții de recunoaștere a propozițiilor după numărul predicatelor. Exerciții de alcătuire a unor propoziții.

Subiectul. 5 ore.

Exerciții de citire a unor propoziții care au un subiect, două sau mai multe subiecte.

Exerciții de folosire a virgulei între subiectele aceleiași propoziții când nu sint legate prin cuvântul și. Exerciții de alcătuire și de scriere a

*) Toate cuvintele subliniate reprezintă noțiuni noi.

(Continuare în pag. a IV-a)

(Urmare din pag. a III-a)

unor propoziții care au un subiect sau mai multe subiecte.

Predicatul. 6 ore.

Predicatul exprimat prin verb.

Predicatul format din verbul „a fi” plus alte cuvinte.

Exerciții de recunoaștere a predicatelor. Exerciții de alcătuire a unor texte în care să existe predicate exprimate prin verb și predicate exprimate prin verbul „a fi” plus alte cuvinte.

Acordul predicatului cu subiectul.

Exerciții de punctuație.

Predicatul nu se desparte de subiect prin virgulă.

Propoziția simplă și propoziția dezvoltată 7 ore.

Părți principale de propoziție.

Părți secundare de propoziție.

Exerciții de recunoaștere a propozițiilor simple și a propozițiilor dezvoltate.

Exerciții de alcătuire a unor propoziții simple și de transformare a acestora în propoziții dezvoltate și invers.

Exerciții de alcătuire a unor texte care conțin propoziții simple și propoziții dezvoltate.

Liniuța de dialog. Exerciții de citire a unor texte dialogate. Exerciții de alcătuire a unor texte dialogate. Exerciții de transformare a unor texte din povestire în vorbire dialogată și invers.

Exerciții de alcătuire și de scriere a unor texte în care să se folosească noțiunile învățate.

IV. Părți de vorbire 1 oră.

Substantivul (partea de vorbire care arată nume de ființe, de lucruri, fenomene ale naturii, stări sufletești, persoane, localități, țări etc.) 11 ore.

Substantive comune. Substantive proprii.

Exerciții de recunoaștere a substantivelor comune și proprii.

Scrierea substantivelor proprii cu inițială majusculă.

Numărul substantivelor. Genul substantivelor.

Exerciții de recunoaștere a substantivelor simple și compuse la numere și genuri diferite.

Exerciții de alcătuire și de scriere a unor texte în care să se găsească substantive comune și substantive proprii la genuri și numere diferite.

Funcțiunea sintactică a substantivului. Exerciții de recunoaștere a funcțiunii sintactice. Exerciții de alcătuire a unor texte în care substantivele să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate.

Familia de cuvinte. Exerciții de citire a unor texte care au cuvinte din aceeași familie. Exerciții de recunoaștere a cuvintelor din aceeași familie. Exerciții de alcătuire și de scriere a unor texte folosind familii de cuvinte.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme *) :

Pronunțarea și scrierea unor cuvinte care cuprind grupuri de sunete ca : **ia, ie, ea, oa.**

Pronunțarea și scrierea cuvintelor care au pe **m** înaintea lui **b, p.**

Scrierea unor familii de cuvinte în care se găsește **i** și scrierea familiei cuvintului **România : român, românesc** etc.

Pronunțarea și scrierea cuvintelor care au consoane și vocale, duble de tipul : **innopă, innoda, cooperativă, idee.**

Scrierea cuvintelor compuse de tipul : **untdelemn, zi-muncă.** Scrierea corectă a lunilor anului.

Punctul în prescurtări. Exerciții de folosire a punctului în prescurtări.

Adjectivul (parte de vorbire care arată însușiri ale ființelor, ale lucrurilor, ale fenomenelor naturii etc.) 2 ore.

Adjective care arată însușiri o-puse.

Acordul adjectivului cu substantivul.

Exerciții de recunoaștere, în texte, a adjectivelor. Exerciții de alcătuire a unor texte cu un număr mare de adjective și de înlocuire a adjectivelor cu altele asemănătoare sau opuse ca înțeles.

Funcțiunea sintactică a adjectivului.

Exerciții de recunoaștere a adjectivelor care au funcțiunea sintactică învățată. Exerciții de alcătuire a unor texte în care se găsesc adjective cu funcțiunea sintactică învățată.

Pronumele (partea de vorbire care ține locul unui nume). 6 ore.

Pronumele **personal** (desemnează diferitele persoane).

Funcțiunea sintactică a pronumelui.

Exerciții de recunoaștere a pronumelui personal.

Exerciții de înlocuire a substantivelor cu pronume personale și invers.

Exerciții de recunoaștere a pronumelor cu funcțiunea sintactică învățată. Exerciții de alcătuire a unor texte în care pronumele să aibă funcțiunea sintactică învățată.

Verbul (partea de vorbire care arată acțiuni ale ființelor și lucrurilor). 10 ore.

Familiarizarea elevilor cu timpurile prezent, trecut și viitor. Exerciții de recunoaștere a verbelor la timpurile prezent, trecut și viitor.

Exerciții de schimbare — în text — a timpului verbelor. Exerciții de alcătuire a unor texte care să conțină verbe la timpurile învățate.

Funcțiunea sintactică a verbului.

Exerciții de recunoaștere a verbelor cu funcțiunea sintactică de predicat. Exerciții de alcătuire a unor

texte în care verbele să aibă funcțiunea sintactică de predicat.

Liniuța de unire. Exerciții de folosire a liniuței de unire.

În exercițiile cu caracter aplicativ se va avea în vedere și folosirea liniuței de unire în scrierea grupurilor verb-pronume.

V. Recapitulare finală 5 ore.

CLASA A IV-A

(2 ore săptămânal — 64 de ore anual)

Repartizarea orelor :

Pentru predare și exerciții aplicative și creatoare 50 de ore

Pentru recapitulare 8 ore.

La dispoziția învățătorului. 6 ore.

I. **RECAPITULAREA și sistematizarea cunoștințelor învățate în clasele anterioare** 2 ore.

II. **Cuvânt, silabă, sunet, literă, alfabet.**

Accentul. Exerciții de accentuare corectă a cuvintelor.

Cuvinte deosebite prin poziția accentului 2 ore.

III. **Fraza** (comunicare alcătuită din mai multe propoziții*) 4 ore.

Exerciții de recunoaștere și de delimitare a propozițiilor din frază. Exerciții de alcătuire a unor propoziții și de îmbinare a lor în fraze.

Ghilimelele. Exerciții de citire și de scriere a unor texte în care se folosesc ghilimelele. Exerciții de alcătuire a unor texte în care se întrebuintează ghilimelele.

Exerciții de alcătuire și de scriere a unor texte în care să se întrebuinteze semnele de ortografie și de punctuație învățate.

Propoziția 1 oră.

Părți de propoziție. Propoziția simplă și propoziția dezvoltată. Exerciții de alcătuire a unor propoziții simple, de transformare a lor în propoziții dezvoltate și invers.

Subiectul 3 ore.

Subiectul multiplu.

Exerciții de recunoaștere a subiectului (inclusiv a celui multiplu). Exerciții de alcătuire a unor fraze care să aibă subiecte (inclusiv subiecte multiple). Între cuvintele cu rol de subiect multiplu se pune virgulă sau cuvântul și.

Predicatul 5 ore.

Predicatul verbal. Predicatul exprimat printr-un verb însoțit de alte părți de vorbire.

Acordul predicatului cu subiectul.

Exerciții de recunoaștere a predicatului verbal și a predicatului alcătuit dintr-un verb însoțit de alte părți de vorbire. Exerciții de alcătuire a unor fraze care să aibă predicate verbale și predicate exprimate printr-un verb însoțit de alte părți de vorbire.

Atributul (partea secundară de propoziție care lămurește un substantiv) 3 ore.

Exerciții de recunoaștere a atributului.

*) În stabilirea problemelor care urmează să fie consolidate prin exerciții aplicative, învățătorii vor porni de la greșelile caracteristice ale elevilor.

* Toate cuvintele subliniate reprezintă noțiuni noi.

(Urmare din pag. a IV-a)

Atributul exprimat prin substantiv și adjectiv. Exerciții de alcătuire a unor texte în care să se găsească atribute exprimate prin substantive și adjective.

Complementul (partea secundară de propoziție care lămurește un verb). 3 ore.

Exerciții de recunoaștere a complementului. Exerciții de alcătuire a unor propoziții care au complemente.

Exerciții de alcătuire a unor texte care să conțină părțile de propoziție învățate.

IV. Părți de vorbire

Substantivul și articolul. 6 ore.

Substantivul (partea de vorbire care denumește obiecte — în sens gramatical).

Substantive comune și substantive proprii. Numărul substantivelor. **Substantive compuse.** Exerciții de recunoaștere a substantivelor compuse. Funcțiunea sintactică.

Exerciții de alcătuire a unor texte în care să se întâlnească substantive comune și proprii, la genuri și numere diferite.

Exerciții de înlocuire, în texte, a unor substantive cu altele care au înțeles asemănător.

Exerciții de alcătuire a unor texte în care substantivele să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme*):

Scrierea cu inițială majusculă a numelor proprii compuse, alcătuite din cuvinte întregi, părți de cuvinte și inițiale.

Abrevieri de tipul: N=nord, l=litru, str.=stradă, I. Creangă etc.

Scrierea unor cuvinte de tipul: **arbitru, ministru**, la singular și plural.

Articolul (partea de vorbire care se așază lângă substantiv, pentru a arăta în ce măsură obiectul denumit este cunoscut vorbitorilor).

Familiarizarea elevilor cu articolul hotărât și articolul nehotărât.

Exerciții de recunoaștere și de folosire a articolului. Exerciții de alcătuire a unor texte care să cuprindă substantive nearticulate și articulate cu articolul hotărât și nehotărât.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea articolului hotărât proclitic și enclitic în forma sa întreagă — **lui Ion, nu lu' Ion; caietul nu caietu'**.

Scrierea nearticulată și articulată la singular și plural a substantivelor de tipul: **copil, membru** etc.

Adjectivul (partea de vorbire care exprimă însușiri ale obiectelor — în sens gramatical). 2 ore.

*) În stabilirea problemelor care urmează să fie consolidate prin exerciții aplicative, învățătorii vor porni de la greșelile caracteristice fiecărui elev în parte.

Acordul adjectivului în gen și număr cu substantivul.

Funcțiunea sintactică a adjectivului.

Exerciții de alcătuire a unor texte care să conțină adjective.

Exerciții de înlocuire a adjectivelor (din textele alcătuite) cu altele care au înțeles asemănător sau opus. Exerciții de alcătuire a unor texte în care adjectivul să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate.

Pronumele. 6 ore.

Pronumele personal.

Forme accentuate și forme neaccentuate ale pronumelui personal. Pronumele personal de politețe. Funcțiunea sintactică a pronumelui.

Exerciții de recunoaștere a diferitelor persoane ale pronumelui personal, a formelor accentuate și neaccentuate ale pronumelui personal, a pronumelui personal de politețe.

Exerciții de înlocuire a unor substantive cu pronumele corespunzătoare.

Exerciții de alcătuire a unor texte în care să existe pronumele învățate.

Exerciții de alcătuire a unor texte în care pronumele personal să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere următoarele probleme: Ortografierea grupului verb-pronume.

Ortografierea pronumelui personal de politețe de tipul: **domnia-ta, domnia-sa, dumnealor.**

Numeralul (partea de vorbire care exprimă numărul obiectelor sau ordinea lor prin numărare). 4 ore.

Familiarizarea cu noțiunile de numeral cardinal și ordinal.

Exerciții de recunoaștere a numeralului. Exerciții de scriere a numeralilor simple și compuse. Exerciții de alcătuire a unor texte în care să apară numeralile învățate.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme: Formarea și scrierea numeralilor de la douăzeci în sus cu ajutorul cuvintului și. Pronunțarea și scrierea cuvintului de între numeralile de la douăzeci în sus și substantivele pe care le determină.

Verbul (partea de vorbire care exprimă acțiunea sau starea). 6 ore.

Persoana. Numărul. Timpurile verbului: **prezent, trecut și viitor.**

Funcțiunea sintactică.

Exerciții de recunoaștere a verbelor la persoane, numere și timpuri diferite. Exerciții de schimbare a numărului, persoanei și timpurilor unor verbe în textele date.

Exerciții de alcătuire a unor texte în care verbele să fie întrebuințate la numere, persoane și timpuri diferite.

Exerciții de scriere a verbelor însoțite de pronume.

Exerciții de ortografiere a grupului verb-pronume.

Exerciții de alcătuire a unor texte în care verbele să aibă funcțiunile sintactice învățate.

Familiarizarea cu noțiunea de cuvânt de **legătură** 1 oră.

Exerciții de recunoaștere a unor cuvinte de **legătură**.

Exerciții variate 4 ore.

Exerciții de subliniere a legăturii între părțile de propoziție și părțile de vorbire învățate.

Exerciții de analiză (din texte variate) a părților de propoziție și a părților de vorbire învățate.

Exerciții de alcătuire a unor texte cu sarcini de aplicare a noțiunilor gramaticale, ortografice și de punctuație învățate.

Recapitulare finală 6 ore.

CLASA A V-A

(5 ore săptămânal — 160 de ore anual)

Repartizarea orelor :

Pentru predare :

Fonetică, vocabular, gramatică 50 de ore.

Lectură literară 50 de ore.

Compuneri 27 de ore.

Lucrări scrise (pregătirea, desfășurarea și discutarea lor) 9 ore.

Recapitulare finală 8 ore.

Controlul lecturii suplimentare 8 ore.

La dispoziția profesorului 8 ore.

★
RECAPITULAREA cunoștințelor de limba română (fonetică, vocabular, gramatică, ortografie și punctuație) din clasele I—IV, prin exerciții aplicative 2 ore.

FONETICA *)

Sunetele vorbirii: vocale și consoane. Litere, alfabet, cuvânt, silabă. Despărțirea cuvintelor în silabe. Accentul și rolul său în vorbire 1 oră.

Exerciții de aplicare a regulilor de despărțire a cuvintelor (simple și compuse) în silabe. Exerciții de evidențiere a rolului accentului în vorbire, pornind de la texte bine alese 1 oră.

În exercițiile cu caracter aplicativ se va avea în vedere și următoarea problemă: **)

Pronunțarea și scrierea, în texte, a cuvintelor omonime, diferențiate numai semantic sau semantic și morfologic, prin intermediul accentului: **copii (< copii — copii (< copii): veselă (adjectiv) — veselă (substantiv) etc.**

*) Toate cuvintele subliniate reprezintă noțiuni noi.

**) În stabilirea problemelor care urmează să fie consolidate prin exerciții aplicative, profesorii vor porni de la greșelile caracteristice ale elevilor.

(Continuare în pag. a VI-a)

Sport, recreație

Pentru a cunoaște cum este organizată vacanța sportivă a elevilor din județul Brăila, ne-am adresat tovarășului prof. emerit Timotei Petride, inspector general al Inspectoratului școlar județean, vicepreședinte al C.I.E.F.S., Brăila.

Rep.: Ce măsuri s-au luat pentru a li se oferi elevilor un program de destindere și reconfortare în vacanță, bogat în competiții sportive?

Timotei Petride: Activitatea sportivă pentru vacanța de vară este orientată în lumina sarcinilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 28 februarie — 2 martie 1973, privind dezvoltarea continuă a educației fizice și sportului; se încadrează, deci, în ansamblul activității sportive de masă și a elevilor. Am întocmit din timp, în colaborare cu Comitetul județean U.T.C., cu Consiliul județean al pionierilor și al C.I.E.F.S., un program bogat și divers, ținând cont atât de propunerile cadrelor didactice, cât și de cerințele și dorințele elevilor — program care să dea posibilitatea acestora din urmă de a face cât mai multă mișcare în aer liber.

Rep.: Dacă vreți să precizați.

Timotei Petride: Așadar, pentru perioada vacanței au fost prevăzute excursii, drumeții, concursuri de orientare turistică — pentru care am stabilit și fonduri de premii — vizite cu elevii din municipiu la diferite unități I.A.S., C.A.P. și S.M.A., iar cu elevii din județ, vizite în municipiul Brăila, la diferite întreprinderi, șantiere, muzee etc. Am pus un accent deosebit pe cuprinderea în competiții sportive a copiilor de la cea mai fragedă vîrstă. Chiar începînd cu preșcolarii. De exemplu, peste 1500 de preșcolari și elevi vor învăța înotul la bazinul acoperit și la strandul de la Dunăre; în patru centre din județ, de pe malul Dunării, sînt organizate condiții pentru întreceri de fotbal, volei, handbal, tenis de cîmp; dorim să reactualizăm, în special la sate, jocul de oină; tot în mediul rural vor avea loc competiții de atletism și crosuri. Cu ajutorul Comitetului județean U.T.C., elevii din mediul sătesc vor fi atrași la concursul „Cupa tineretului de la sate” (volei, handbal, atletism, fotbal și popice).

În această vară, peste 4000 de elevi din județ sînt beneficiarii taberelor de la munte și de la mare. La Lacul Sărat vor merge în serii săptămînale cite 340 elevi, la punctul turistic Vișoara, numărul locurilor a crescut de la 60 la 80. Și Comitetul județean U.T.C. a dovedit o preocupare în acest sens, dotînd școlile de la sate cu materiale sportive în valoare de peste 30 000 lei în acest an.

Rep.: Vă rugăm să ne dați câteva lămuriri în legătură cu participarea cadrelor didactice coordonatoare și îndrumătoare la activitățile sportive și recreative specifice vacanței.

Timotei Petride: Referitor la acest lucru se cunosc indicațiile și măsurile luate în întreaga țară. Concediile profesorilor sînt astfel planificate, încît în fiecare școală sau la bazele sportive să existe, în permanență cadre didactice care să supravegheze activitățile de vară ale elevilor. În tabere, elevii sînt conduși de comandamentele respective, din care fac parte și cadre didactice.

Considerăm că în județul Brăila tineretul nostru școlar va petrece o vacanță reconfortabilă, se va odihni, își va recupera forțele pentru noul an școlar. Le dorim tuturor vacanță plăcută, bună dispoziție, odihnă!

TRAIAN ENACHE

Înotul se învață de timpuriu

Foto: I. VODĂ

La izvoarele sănătății

Stațiunea balneară Malnaș-Băi, așezată între dealuri de o rară frumusețe, printre care Oltul apare neașteptat, a însemnat întotdeauna o atracție pentru turiști. Apa minerală Malnaș, vestită și peste hotare, i-a asigurat interesul călătorilor.

Pe malul Oltului, într-una din zilele foarte călduroase, un grup mare de elevi încercau s-o convingă pe tovarășa profesoară că apa Oltului este caldă și mică, cum nu se poate mai bună pentru baie.

Răspunsul hotărît al profesoarei a întristat grupul de elevi care în drum spre vila nr. 1 devenise din ce în ce mai zgomotos, organizîndu-se, resemnat, în echipe de fotbal. Au trecut 11 zile de cînd au venit elevii din toate județele țării la Malnaș-Băi. Este vorba de elevii veniți la Școala sanatorială din localitate pentru a-și îngriji sănătatea. După meciul de fotbal, am stat de vorbă cu cîțiva elevi. „Îmi place foarte mult aici — ne spune Moisescu Eugen, elev din cl. a VI-a, Școala generală nr. 1 din Tîrgoviște — fiindcă mă înțeleg bine cu colegii mei. Deja din primele zile ne-am împrietenit și am făcut multe excursii împreună prin pădurile frumoase din împrejurimi. Îmi plac mult pădurile, dealurile, Oltul. Dar nu avem prea multe jocuri la clubul nostru”. Butușinea Marian, elev în cl. a VI-a la Școala

generală nr. 2, Balș, județul Olt, ne spune: „Eu am fost și anul trecut la Malnaș-Băi și cunosc bine localitatea și împrejurimile. Am mulți prieteni. Ne jucăm foarte mult, dar mi-ar place să ascult muzică ușoară, și să mă uit la televizor. Dar...” „Am mai văzut și diafilme, intervîine Frunză Gabriel din cl. a VII-a a Școlii generale nr. 164, București, ca: *Litoralul Mării Negre, Delta Dunării, Imagini din Europa, Fauna țării*. Dar mi-ar plăcea și mie dacă am avea un club mai bine dotat”. Un alt elev din București, Cosma Ștefan, cl. a VI-a, Școala generală nr. 119, ne povestește că el se află pentru a treia oară aici și îi place mai mult decît la Căciulata, fiindcă aici are mulți prieteni, există un loc mare de joacă și au un program liber. Cunoaște mulți copii și se înțelege bine cu copiii din sat. Ne adresăm unui alt elev care desenează într-un colț, anume lui Rettegi Zoltan din cl. a VI-a a Liceului de muzică — secția pictură, Baia Mare, pentru a afla că „și eu mă simt bine, fiindcă pot desena mult. Ne înțelegem bine cu tovarășele profesoare, mîncarea este bună, dar clubul de care vorbeau și colegii mei nu are prea multe jocuri, mai ales cînd plouă. Și plouă des la Malnaș-Băi”. Am stat de vorbă cu Peterfy Krisztina, profesoara Școlii sanatoriale Malnaș-Băi. O întrebăm dacă este

adevărat ce spun elevii. „Da. Au dreptate. Noi ne străduim să ne apropiem de elevi, ca în cele 23—24 de zile pe care le petrec la noi să le rămînă o amintire plăcută. Avem în fiecare serie 105 elevi din toate județele țării. Școala noastră este specializată în tratamentul stării posthepatice la elevii școlilor generale din întreaga țară. Elevilor bolnavi li se aplică o cură de apă minerală (izvorul „Ileana”) cunoscută pentru acțiunea ei benefică asupra ficatului, un tratament medicamentos, un regim special de mîncare și de odihnă. Școala, funcționînd tot anul, în lunile de vară are un caracter de tabără. Școala sanatorială este patronată de trei organe: Organizația județeană de turism-Covasna, Direcția sanitară a județului Covasna și de Inspectoratul școlar județean Covasna. Din cauza aceasta se creează o situație «specială». În general, avem condiții bune și elevii sînt bucuroși că pot veni la noi. Dar există și deficiențe. De pildă, în clubul nostru, în afară de cîteva cutii de table și șah, un televizor (care nu funcționează) și cîteva cărți, nu avem altceva”.

Cu gîndul, nu atît la cele cîteva lipsuri care vor fi, desigur, remediate, cît la ambianța prielnică reconfortării elevilor, am părăsit, condus de un grup de elevi, stațiunea Malnaș-Băi.

J. FARKAS

AGENDA

Sporirea numărului de locuri în creștere și grădinițe la 14 269 în 1975, amenajarea de localuri pentru acestea, cu cite 1 000 de locuri, în cartierele Titan, Berceni și Drumul Taberei, proiectul: grădiniță-cămin-centru comun de servire, cuprinzînd 1 500-2 000 de copii — iată cîteva măsuri de prim ordin privind generalizarea învățămîntului preșcolar, stabilite în sesiunea recentă a Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului București

● AGENDA ● Timp de două săptămîni, după încheierea anului școlar, elevii Liceului pedagogic din București au recoltat la I.A.S. Mihăilești 87 280 kg cartofi timpurii, 2 000 kg mazăre, 20 000 kg ceapă; ei au ajutat și la întreținerea florii soarelui pe o suprafață de 90 ha. Așteptăm în continuare vești similare de la alte școli...

● AGENDA ● Promoțiile 1933, 1953 și 1958 ale Liceului pedagogic „Gh. Lazăr” din Cluj, și-au dat întîlnire recent în localul nou al școlii. Prilej de rememorări emoționante pentru tineri și vîrstnici

● AGENDA ● Liceul agricol Podu-Iloaiei, județul Iași, își sîrbătorește al zecelea an de existență. În ațîția ani, tot atîtea laboratoare și cabinete funcționale! Elevii dispun de un lot de 25 ha, cîmpuri cu diverse culturi, iar cele 180 de capete de animale în sectorul zootehnic, compun o adevărată fermă. Venitul de 200 000 lei obținut anul trecut numai prin munca elevilor nu este grăitor? Le dorim succese în continuare!

● AGENDA ● Prima școală publică din orașul Tîrgoviște, de acum 140 de ani, azi Școala generală „Vasile Cîrlova”, se va mîndri cu bustul de păstor „neîntristat” al primului nostru poet modern. Reține plăcut atenția frumosului număr festiv al revistei școlii, cu prilejul acestei aniversări

● AGENDA ● De vizionat, în aceste zile de început de vacanță, noul film documentar românesc „Porumbelii și fanfara” (regizor: Jean Petrovici), despre timpul liber al copiilor și modalitățile de a-l folosi în mod plăcut și instructiv, așa cum propun... pionierii din Iași

● AGENDA ● Tabăra de la Nucușoara (Argeș), loc de odihnă pentru aproape 400 de elevi sosiți aici din toată țara, e în același timp gazda președinților comisiilor de control obștești din licee teoretice și de specialitate. Ei vor audia, cu ocazia unui util schimb de experiență, expuneri privind dezvoltarea democrației socialiste și eficiența controlului obștești exercitat de elevi și vor dezbate aspecte ale legislației controlului obștești, rolul acestuia în toate domeniile de activitate. Bineînțeles, programul abundă în manifestări sportive, culturale și recreative, drumeții și... carnaval la foc de tabără!

● AGENDA ● O altă tabără-surpriză, în această vară: tabăra de instruire și odihnă a elevilor-președinți de asociații sportive școlare și-a stabilit sediul la Complexul turistic al tineretului de la Costinești. În două serii, pe durate de 12 zile, președinții-elevi se vor perinda aici, iar în următoarele trei serii sediul taberei se va transfera în stațiunea montană Gurghiu din județul Mureș. În total 1 400 de viitori organizatori ai activităților sportive și de recreere. În primul rînd, se vor organiza concursuri de înot, începînd cu grupa... „topor”!

● AGENDA ● Aflăm că ediția '73 a expedițiilor „Cutezătoriilor” înregistrează o participare aproape dublă față de ultimii patru ani laolaltă. Uram expedițiilor vînt prielnic pe „mările vacanței”...

● AGENDA ● Elevii celor trei școli generale din comuna Nucii cresc viermi de mătase, dar nu în... nucii! Veniturile nete se ridică la 3 000 lei pină acum. Totuși, pe cînd și o plantare de nucii la Nucii?

● AGENDA ● După recentul Simpozion de carstologie românească de la Oradea, al profesorilor de geografie din țara noastră, între 31 iulie și 2 august se va desfășura la Craiova a VI-a Constătuire anuală a acestora. Comunicările și referatele privind geografia județului Dolj, urbanistica Craiovei, ca și vizitele la unitățile industriale și obiectivele social-culturale din municipiu vor fi înununuate de o aplicație științifică în cîmpia nisipoasă a Olteniei de la est de Jiu ●

VACANȚA '73

Preșcolarii, în vacanță

O raită pe Valea Prahovei,
printre cei mai mici

Brașov-Timișul de Jos, 18-19 iulie 1973. Pe o căldură neobișnuită locuitorilor meleagurilor muntoase din inima țării, am luat autobuzul 24 cu destinația Predeal, prin răcoroasa vale a Prahovei, cu intenția să ating zonele de liniște și paradisi prin care zburdă cei mai mici locuitori ai țării noastre, în coloniile anume destinate lor, de la Timișul de Sus și Timișul de Jos. E știut că un număr cel puțin egal de prichindei se scaldă acum în nisipul și valul Mării Negre, în coloniile de preșcolari de pe litoral!

Trecînd de Dîmbul Morii, unde alți copii, școlari, își au taberele lor, autobuzul serpuiește elegant spre Timișul de Jos. Nici un afiș, însă, nici o tăbliță indicatoare nu înlesnește descoperirea coloniilor. Nu numai pentru părinți, dormici să-și revadă, într-un scurt posibil răgaz, copiii, beneficiari ai acestui splendid loc de vacanță, ci pentru orice turist, orice simplu călător ar fi deosebit de util, să se vadă aici, scris cu litere de o șchioapă: **Colonia Casei de copii preșcolari nr. 1 București.** Abia șeful de gară îmi poate da cîteva lămuriri evazive. Într-adevăr, lângă spitalul de boli nervoase din Timișul de Jos, o cabană semeată, cit un castel, îi adăpostește pe toți cei 90 de copii ai acestei Case, a cărei încercată directoare, tovarăsa **Rozalia Bătrîncea**, mă primește vorbindu-mi cu mîndrie de foarte bunele condiții de care se bucură această a treia serie de copii, după cei circa 75 de copii ai Grădiniței fabricii „Suveica” din București și cei 75 din seria a doua, veniți din județul Constanța. Aflu că în această colonie sînt numai 80 de locuri disponibile, dar cîteva perechi de gemeni pot dormi în aceleași paturi, astfel că... încăp toți! Copiii sînt îngrijiți de o infirmieră și o soră medicală. „Castelul” a fost pregătit dinainte. Pentru transportul copiilor, O.N.T.-București a pus la dispoziție două largi autobuze. Alimentația este excelentă: carne de porc, vițel și pasăre, brînză, smîntînă, miere de albine, fructe, prăjituri. Acum, la ora prinzului, mici „coloniști”, veniți din poieniță, cu pălăriuțele lor albe, stau la măsuțele din sufrageria amenajată într-o ordine exemplară. Educatore cu o experiență îndelungată își fac aici datoria; eforturile lor deosebite trădează o mare dăruire. Tovarăsa Bătrîncea — împlineste în toamna aceasta 27 de

ani în activitatea de conducere și 18 în funcție de directoare a casei — îmi destăinuie că, timp de patru zile, înainte de plecare, a fost o bucurie nemaipomenită printre copii (cînd plecăm, mamă directoare?), că în această vară avantajul beneficiarii și de munte și de mare, prin aprobarea unei a doua colonii, între 14 septembrie și 4 octombrie, la Costinești, e un fapt real și cîștigat, în sfîrșit, că una din tinerele educatoare de aici, proaspătă absolventă a Liceului pedagogic București, Elena Niculescu, este fosta sa elevă din clasa a IV-a a Casei de copii școlari nr. 4. Tot ațitea fapte de care poate fi mîndră tovarăsa directoare. Copiii aceștia, abandonati la naștere sau venind din familii cu părinți alcoolici sau închiși, cresc azi sub scutul puternic al țării, mingiați de soarele ei, lângă creștele binefăcătoare ale munților, în poienile pline de iarbă tandră, unde ei descoperă chemările naturii.

Urc spre Timișul de Sus. Iar nici o tăbliță indicatoare spre colonia Casei de copii preșcolari Plopeni-Constanța. Aici, o directoare tinăra, tovarăsa **Paraschiva Ghiță**. Și mai sus, condusă spre un adevărat orașel al cabanelor, ajung la sediul Coloniei de copii preșcolari din Constanța. O cunosc aici și pe tovarăsa **Ioana Radu**, directoarele coloniei și a Grădiniței nr. 5, Constanța. Discuția comună pe care o am cu dîsele și cu tovarăsa doctor **Jana Dumitrescu** — care răspunde de îngrijirea medicală a ambelor colonii —, cu administratorul coloniilor, tovarăsu **Gheorghe Răducanu**, e edificatoare pentru imensa pondere a elementelor pozitive în munca de conducere, pe lângă micile necazuri inerente. Ne aflăm la începutul celei de a treia serii de 21 de zile. La Colonia Plopeni — 113 copii, întregul efectiv al Casei. Se lucrează și aici tot peste plan, care cuprindea doar 105 copii. La colonia mare, în prima serie au venit 200 de copii, efectivul Grădiniței Fabricii de confecții și tricotațe din București (directoare: Elena Roman). În seria a doua — 163 de copii din județul Constanța, iar acum — 160, însoțiți de un personal didactic de 40 de educatoare. Și aici, aprovizionarea e impecabilă: de la Brașov, mașina aduce carne de 3 ori pe săptămîină, lapte proaspăt, zarzavaturi, fructe. Se stabilește, în formarea menu-ului, prin grija medicului și a celor două surori, un

Jocul nu cunoaște vacanța

Foto: Prof. V. BOGDANET

control igienic al hranei și un regim bogat în calorii. Condițiile de transport cu trenul, asigurate de O.N.T., sînt și aici din cele mai bune. N-au fost cazuri de îmbolnăviri, de răniri — după cum relatează doctorița Dumitrescu —, doar, cînd vremea a fost mai rece, cîte o faringo-amigdalită, cîteva indigestii de adaptare... Cînd plouă, sălile de mese se transformă în „mini-cluburi” ad-hoc, unde copiii desfășoară jocuri de masă, modelează în plastilină, desenează.

Dar programul stabilit de conducere prevede ca ei să fie cît mai mult timp în natură: foarte multe jocuri în aer liber, foarte multe drumeții, jocuri distractive, jocuri de orientare, de cunoaștere a mediului înconjurător, jocuri de creație... Stimulînd observarea prin descoperire, fiecare directoare are în plan și momente-vîrf, de surpriză: seri de basme, spectacole ale

unei echipe de teatru de păpuși din Brașov etc.

Din toate acestea am desprins o concluzie: bunul mers al unei colonii depinde mult de conducerea ei experimentată. O alta: acum, în cel mai înalt grad, copiii își pot declanșa energiile latente, elanul cunoașterii nemijlocite; să fie lăsați deci să o facă, în toată voia: să observe singuri gîrgăritele, conurile de brad (confundate la început de unii copii cu „cornurile”). Jocul organizat li se mai pare încă — poate din lipsa noastră de maleabilitate — un efort intelectual, o obligație și e cel puțin straniu să-i vezi, la sfîrșitul unui asemenea joc „dirijat”, că spun: „Tovarăsa educatoare, acum putem să ne jucăm?”. Vor fi lăsați să descopere singuri lumea, de întrebările lor nu va duce lipsă nimeni, niciodată.

La București, tovarăsa **Eleonora Pop**, inspector cu problemele învățămîntului preșcolar în Ministerul Educației și Învățămîntului, mi-a relevat cifrele încurajatoare ale creșterii numărului de copii preșcolari în colonii: 15 000, anul acesta, adică cu 5 000 mai mulți decît în anul trecut. „Sîntem conștienți — a precizat dînsa — că, în domeniul organizării coloniilor, va trebui să analizăm situația și sub raportul relațiilor între generații, în favoarea celor mici, și va trebui să analizăm și modalitatea adaptării mobilierului la funcționalități sportive, ameliorarea condițiilor de joc în aer liber prin introducerea unor instalații adecvate de joc și de mișcare, care să facă eficiente acțiunile de fortificare fizică, într-un cuvînt să ne ocupăm și de problema dotării coloniilor”.

Într-adevăr, în finalul popasului printre cei mai mici pe Valea Prahovei, consensul general al directoarelor și educatoarelor din colonii a fost acesta. Faptul că ei realizează o odihnă activă, profitînd de cura cu agenți fizici naturali (și cîntarul va înregistra, în mod sigur, curbe ascendente!), faptul că primesc o educație patriotică adevărată, cunoscînd frumusețile naturii patriei, în exodul celor de la mare la munte și invers — toate aceste fapte fac parte din programul general al partidului nostru, de dezvoltare a învățămîntului preșcolar, de ușurare a condițiilor de viață ale femeilor, de ridicare a nivelului general de bunăstare a poporului nostru, de înaintare accelerată a societății noastre socialiste multilaterale dezvoltate.

DOINA STERESCU

Problemă grea

O școală sătească din Țara Oașului și imperativele actuale ale perfecționării

În Vama — comună situată la câțiva kilometri de Negrești, în străvechea Țară a Oașului (județul Satu Mare), am fost invitat să vizitez și o modestă sală de muzeu amenajată într-o bătrână casă țărănească. De fapt aici între exponate (ceramică, hrisoave, o colecție numismatică obiecte etnografice), mărturie de istorie și civilizație românească l-am descoperit pe Gheorghe Haiducu, președintele Consiliului popular din localitate. În timp ce vorbeau un grup de „cutezători” despre existența localității încă din 1375 — atestată într-un document bisericesc pe care îl posedă — sau despre preocuparea pentru olărit a localnicilor, am putut tălmăci cum se cuvine grija pe care o poartă comuna Vama (3 300 locuitori) actualul ei primar. Aici l-am înțeles și pe profesorul Haiducu, până anul trecut directorul școlii generale, care cunoaște cel mai bine — după mărturia colegilor săi — posibilitățile de perfecționare a învățământului în acest perimetru geografic al țării. Alături domnia sa cit și ceilalți doi profesori — Emil Dirlea, directorul Școlii generale de 8 ani, și Gheorghe Ardeleanu — specialitatea limbă și literatură română — m-au convins că în Vama preocupările pentru un învățământ modern, în deplină concordantă cu hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, au început să se concretizeze în fapte demne de consemnat.

Red.: Vă rog să mă ajutați să alcătuiască o micromonografie a acestor preocupări.

Gheorghe Haiducu: Nu putem vorbi în totală accepție a cuvântului despre modernizarea învățământului în comuna noastră, pentru că există încă dificultăți în privința organizării spațiului și activității. În ceea ce privește învățământul preșcolar, tovarășele educatoare lucrează cu două grupe, simultan, în cele patru ore de program zilnic (o oră este rezervată deplasării copiilor). Atât datorită întinderii comunei, cât și în funcție de posibilitățile reale, avem patru săli de clasă la dispoziția grădiniței (directoare Viorica Dirlea), doar două amenajate cu mobilierul necesar, plasate în patru zone diferite (în est, în centru, la șosea și în sectorul pădurii); considerăm că în acest fel asigurăm frecvența copiilor pe care îi putem cuprinde în această formă de învățământ. Dorim să construim o grădiniță nouă în centrul comunei și credem că vom fi sprijiniți în acest sens. Teren e-

xistă. Până atunci însă ne străduim să mărim numărul locurilor, de la 130 la 180, pentru cei 50 de copii în plus urmând să găsim și să dotăm alte două săli de clasă.

Red.: Citi copii de vîrstă preșcolară există în comună?

G. Haiducu: 300—350. După cum v-am spus nu vom reuși să le oferim tuturor posibilitatea înscrierii la grădiniță în următorul an școlar. Vor rămâne în familie. Din aceleași motive n-am cerut nici suplimentarea posturilor de educatoare până în prezent.

Red.: Ce ne puteți spune despre școala primară?

G. Haiducu: Condiții similare ne-au impus funcționarea claselor I—IV în trei puncte diferite ale Vamei (est, vest, sud). Dar, așa cum ne-am propus, la 20 august a.c. vom inaugura noul local al școlii, construit în centrul civic al comunei. Deci, începând cu anul școlar 1973—1974 vom da în folosință 8 săli de clasă (pentru clasele V—VIII). Este un eveniment pentru școala din Vama care datează ca instituție din anul 1846. Școala generală de 8 ani a fost înființată în 1955. E un eveniment cu atât mai mult cu cât la ridicarea acestui local au participat, efectiv, profesorii, elevii, părinții. Un ajutor deosebit l-au dat cei trei deputați din rindul cadrelor didactice (directorul școlii, Emil Dirlea, directorul adjunct, Florica Marincaș și învățătoarea Florica Tulba). Săli-le pe care le vom înlocui cu noul spațiu intenționăm să le transformăm în locuințe pentru cadrele didactice.

Red.: Voiam chiar să abordăm problema personalului didactic, a calificării lui, a condițiilor de muncă.

G. Haiducu: Între 1962—1972 am avut o fluctuație neplăcută, aproape îngrijorătoare de cadre didactice. S-au perindat la Școala generală din Vama peste 200 de dascăli, una dintre cauze fiind și cea a locuințelor cu chirie. Din actualul colectiv didactic, în sfârșit de doi ani sta-tornic, doar trei sînt localnici. Celorlalți a trebuit să le oferim noi spațiu de locuit. Dorim ca domiciliul lor stabil să fie în Vama pentru ca să se simtă legați de aceste meleaguri. În acest fel și munca lor va căștiga în calitate.

E. Dirlea: Credem că în acest an vom termina și cu suplînirile (catedrele de muzică și limbă franceză). Așa cum este constituit acum, colectivul nostru didactic, tînăr — media

Toi oșeanul poartă clop

de vîrstă, 30 de ani — este format din învățători și profesori calificați (cu excepția celor două suplîniri amintite). Toți sîntem preocupați continuu de perfecționarea stilului nostru de muncă, de îmbogățirea cunoștințelor. Deși sîntem vitregiți în privința posibilităților de documentare, putem afirma cu sinceritate că ținem pasul cu vremea. În momentul de față doi profesori se află la cursuri de reciclare. Acum doi ani au terminat aceste cursuri trei cadre didactice, anul trecut, două. Mulți dintre noi sîntem abonați la diverse reviste de specialitate. Și la „Cartea prin poștă”. Cînd timpul liber ne permite, facem deplasări de documentare la Biblioteca municipală din Baia Mare.

Gh. Ardeleanu: Aproape toți colegii mei sînt înscriși pentru definitiv, sau și-au luat acest examen. Tovarășii profesori Gh. Haiducu și Petru Țințas au gradul I. În ceea ce privește sirguința noastră pentru modernizarea conținutului învățământului, cred că există motive întemeiate de mulțumire. Lecțiile de problematizare sub formă de seminar, stimularea studiului individual, munca în laboratoare și cabinete nu constituie excepții pentru profesorii și elevii din Vama. Succese se obțin deopotrivă atât la secția română cit și la cea cu limba de predare maghiară.

E. Dirlea: Într-adevăr toate cadrele didactice care predau la clasele maghiare cunosc bine și limba română. De fapt aproape toți elevii noștri vorbesc bine românește.

Red.: Citeva cuvinte despre generalizarea școlii de 10 ani?

E. Dirlea: Toată populația de vîrstă școlară din Vama este și va fi școlarizată fără greutăți. Cele ci-

teva cazuri provenite din familii dezorganizate sînt îndrumate spre căminele de copii din Timișoara, Arad, București pentru recuperarea și integrarea lor socială.

Pînă acum nu am avut posibilitatea de a înființa clasa a IX-a. Anul trecut au rămas în Vama doar 8 absolvenți, restul sînt liceeni, sau elevi ai școlilor profesionale. În anul școlar care urmează, în funcție de reușita la examenele de admitere (există 60 de absolvenți), s-ar putea să înființăm o clasă a IX-a. Am făcut deja comanda manualelor.

Red.: Cum înțelegeți legarea învățământului de viață în condițiile acestei localități?

G. Haiducu: Ținînd seama de tradiția olăritului în Vama, am înființat pentru elevii claselor V—VIII un cerc de olărit. Cei cu îndemnări deosebite după absolvirea clasei a VIII-a sînt selecționați pentru atelierul de ceramică din Vama care lucrează pentru Cooperativa prestări de servicii din Negrești. Cu același scop au luat naștere un atelier de broderie și cusături și un cerc de menaj și gospodărie (55% dintre elevii școlii sînt fete). Specificul local ne obligă în mod deosebit la o activitate serioasă în cadrul microfermei școlare.

În încheiere, aș vrea să spun că, de 22 de ani de cînd locuiesc eu în Vama, sînteți primul ziarist care ne vizitează școala. Vă rog să mă credeți sînt într-adevăr emoționat la gîndul că mulți dintre colegii noștri din întreaga țară vor afla care sînt preocupările unei școli sătești din Țara Oașului.

V. BACIU

ÎNCHEIEREA FAZEI PE ȚARĂ A CONCURSULUI DE ECONOMIE POLITICĂ

(Urmare din pag. a 5-a)

Discuțiile avute în tabără cu elevii, dar nu numai cu ei, precum și alte date, arată existența — și nu doar la Brașov și Galați — a unor defecțiuni în predarea economiei politice în licee. Vom enumera cîteva:

1. Mulți dintre profesorii care predau economia politică în licee nu au pregătirea de specialitate necesară: unii sînt licențiați în istorie, alții în filozofie etc. și predau economia politică între alte discipline. Or, predarea economiei politice presupune o pregătire specială și complexă și preocupări sistematice pe linia informării științifice. Slăbiciunea pregătirii unor profesori a fost sesizată chiar de elevi. În tabără, la întrebarea noastră adresată unor elevi care participaseră foarte activ la discuție: — „Dar pe profesorii dv. de ce nu l-ați rugat să vă răspundă la astfel de întrebări?”, 2 elevi au replicat:

— „Tovarășa noastră profesoară nu-i de economie politică”.

2. Într-un număr de licee, economia politică se predă de cadre care nu au o pregătire pedagogică și nici preocupări în acest sens. Or, pregătirea pedagogică este esențială pentru munca în liceu. În plus, sînt și cazuri în care astfel de cadre lipsesc de la orele de lecții (unele se eschivează chiar de la inspecții).

3. În cursul anului școlar, unii profesori au sărit peste unele capitole sau au înlăturat explicațiile la altele, reducînd adesea predarea la scheme scolastice care nu permit elevului să gîndească.

4. În multe licee, profesorii de economie politică nu se ocupă atent de elevi, nu caută să descopere talentele așa cum fac, de pildă, profesorii de matematici, de fizică etc. Fără a micșora răspunderea profesorilor în acest domeniu, trebuie avut aci în vedere — deoarece este

necesar să se ia măsuri corespunzătoare — că de multe ori se fărîmîțează și se reduce timpul de lucru al profesorilor cu elevii — ca de altfel, și cel de pregătire al profesorilor —, rîpindu-li-se prea mult timp cu activități în afara muncii pedagogice care, oricum, trebuie considerată fundamentală și prioritară în activitatea unui profesor.

Așadar, concursul pe țară de economie politică a scos în relief alți progresele numeroase, cit și destule minusuri în predarea economiei politice în licee. Fără a omite vreunul din aceste aspecte — și poate fiindcă permite tocmai sesizarea lor într-o formă concentrată — concursul de economie politică s-a dovedit un admirabil mijloc de stimulare a interesului elevilor pentru problemele economiei politice și politica economică a partidului nostru; totodată, a asigurat — cu ajutorul taberei — un schimb prețios de experiență între fruntași. Nu-i mai puțin adevărat că acest concurs la scară națională îi confruntă și pe profesori, metodele lor de muncă, preocupările lor. De aceea, alți primul concurs (Bușteni-1972), cit și al doilea con-

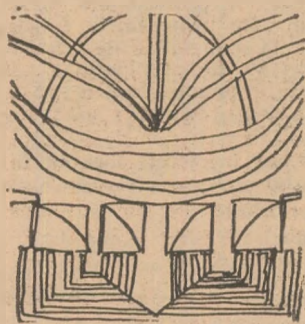
curs (Cimpulung-Muscel-1973) cer, prin rezultatele lor, continuarea acțiunii și perfecționarea ei. Rezultatele mai bune în viitor vor putea fi obținute prin îmbunătățirea muncii la catedre și în clasă, prin îndrumarea competentă, atentă și adecvată a elevilor în studiu. Trebuie ridicat nivelul predării la nivelul exigențelor actuale ale țării și, țînînd seama corect de posibilitățile reale ale elevilor, eliminînd irosirea timpului și satisfăcîndu-le, totodată, curiozitatea intelectuală și cetățenească legitimă. Se impune, de asemenea, organizarea și desfășurarea mai plină de gijă a fazei județene a concursului.

Fiind un succes al elevilor și profesorilor, ediția 1973 a taberei-concurs de economie politică a demonstrat capacitățile mari de care dispun tinerii noștri, dragostea cu care școala luptă să valorifice aceste posibilități pentru a face din tinerii de astăzi soldați credincioși, lucizi și calificați ai societății socialiste multilateral dezvoltate. Și dacă, subliniînd succesele, am amintit de lipsuri, am făcut-o pentru că depinde de noi să le învingem.

„Ursul“ nu era decât un pașnic cal

Despre tovarășul Ștefan Lisac, directorul Școlii generale nr. 1 Poiana, comuna Brăești, județul Botoșani, nu se pot spune lucruri prea onorabile. Este slab pregătit din punct de vedere profesional (a căzut de trei ori la examenul de definitivat), iar inspectoratul școlar județean l-a sancționat în mai multe rânduri pentru abaterile săvârșite.

O scrisoare primită de redacția noastră din partea tinărului profesor Dumitru Ștefan, repartizat anul trecut la Școala generală din Poiana (tinăr care, între timp, și-a cerut transferul în altă localitate) ni-l prezintă pe directorul Ștefan Lisac astfel: „dinsul își permite să bruscheze cadrele didactice, să le arunce cuvinte urite, amenințându-le pe diferite motive“. Mai aflăm din scrisoare că soția directorului (cadru didactic necalificat, la aceeași școală), știindu-se „apărată“ de conduce-

rea unității, intervine nu o dată în activitatea celorlalți colegi, stinjenindu-le-o, introducând o atmosferă de șicane și birfă, contrar indicată desfășurării normale a procesului de învățămînt.

În plus, directorul Ștefan Lisac a putut fi văzut în repetate rânduri în stare de ebrietate pe ulițele satului și chiar la școală. Ca orice om ce se respectă, dinsul are și o pasiune: vânătoarea. Un sport frumos și atractiv, care însă implică multă luciditate și atenție. Un sport, deci, care nu poate fi practicat în stare de ebrietate, pentru că se poate solda, cum s-a văzut în multe cazuri, cu întâmplări tragice. „Eroul“ unei

asfjet de întimplari neaste a fost, de curind, și directorul Ștefan Lisac. Mergînd nu de mull la vînătoare printr-o pădure din împrejurimile satului Poiana, după ce trăsese câteva duști zdravene de băuturi alcoolice, la un moment dat a văzut că mișcă ceva într-un hățis. „Ursul!“ — și-a zis el. Și a slobozit un foc de armă. Nefericitul „urs“ însă nu era altceva decât un cal al C.A.P.-ului din localitate, care păștea pașnic și fără griji prin pădure. Acum directorul școlii din Poiana este bun de plată.

Credem că abaterile semnalate

mai sus (din care n-am consemnat decât o parte), vorbesc de la sine. Ele sînt incompatibile cu funcția de director de școală, funcție în care, pentru a te bucura de prestigiu, pentru a câștiga încrederea colegilor din subordine, se cere o comportare ireproșabilă și o pregătire care refuză orice lacună.

Dispăruta și Casa de ajutor reciproc

În anul 1970 — ne aduce la cunoștință prof. Vasile Vlad de la Liceul „Mihai Viteazul“ din Turda, directorul Casei de ajutor reciproc din localitate — profesoara Felicia Bălțatu a împrumutat de la această instituție suma de 2 000 lei. „Pentru necesități familiale urgente“ — zicea dînsa.

Dar pe cît de „urgente“ au fost necesitățile ei familiale, și pe cît de urgent a intrat în posesia sumei solicitate, pe atît de... încet s-a „grăbit“ să restituie banii.

Profesoara a achitat, cu chiu cu vai, 800 de lei, iar de restul (1 200 lei) a uitat cu desăvîrșire. Mai mult decît atît, a dispărut, cu întreaga familie, din orașul Turda, plecînd fără să lase vreo adresă. Toate încercările conducerii C.A.R. din municipiul

amintit de a-ta de urmas rãmas infructuoase.

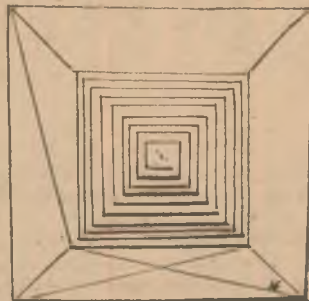
În scrisoarea sa, corespondentul nostru ne anunță următoarele: a aflat că familia respectivă s-ar fi „refugiat“ tocmai la Botoșani, unde Felicia Bălțatu ar fi încadrată ca profesoară. Inspectoratul școlar județean, însă, din cite ne-am informat, nu are cunoștință de acest nume.

Pe unde o fi peregrinînd profesoara datornică? Poate ne informează cineva.

Cum se face o lucrare de grad?

Răspunsul la întrebare, după opinia unora, este simplu; elaborarea lucrării nu reclamă nici strădanie, nici efort: fără jenă, este copiată lucrarea altcuiva! Revista noastră a mai criticat asemenea procedee necinstite. Acum înfățișăm cititorilor un alt caz: al învățătoarei Alexandrina Stoica, de la Școala generală nr. 2 din Rășinari-Sibiu. Aceasta, vrînd să se prezinte la examenul pentru obținerea gradului I, a copiat cuvînt cu cuvînt lucrarea surorii sale, Eugenia Dumitrache, care a promovat același examen în anul școlar precedent.

Falsul, însă, cum se întâmplă de obicei în asemenea împrejurări, a ieșit și de această dată la suprafață. Organele competente au anulat lucrarea și examenul înv-

țătoarei. Dar întrebăm: oare, în asemenea triste ocazii, nu se impun și niscaiva sancțiuni? Mai ales că e vorba de cadre didactice, la care corectitudinea se cere să atingă cote maxime!

D. CICHIRA

CABINETUL DE SPECIALITATE

În Școala generală nr. 4 din Oradea, ideea organizării întregii activități didactice pe cabinete a încolțit cu 4 ani în urmă cînd au și luat naștere primele cabinete, pentru chimie, biologie, istorie-geografie, fizică-matematică și limba română. Cele trei corpuri ale localului școlii ofereau spațiul necesar concretizării acestei acțiuni. Inițiativele comitetului de părinți, sprijinul inspectoratului școlar și, mai tîrziu, fondurile obținute pe baza activității practice a elevilor în atelierelor școlii asigurau finalizarea acestei acțiuni de modernizare. Încet, stabilindu-se cu precizie obiectivele fiecărei etape, s-a trecut la înfăptuirea lor. Pentru aceasta mai era nevoie de pasiune, de perseverență, de dăruire, de răbdare: deci de oameni capabili să-și ofere lor și elevilor lor o școală nouă cu condiții deosebite, prielnice desfășurării activității instructiv-educative. Antrenați de conducerea școlii (director Lazăr Pantea), membrii colectivului didactic, împreună cu elevii și părinții acestora, și-au văzut „visul“ cu ochii. Începînd cu trimestrul III al anului 1972—1973, clasele V-X sînt beneficiarele celor 11 cabinete de specialitate, dintre care două pentru limba și literatura română, două pentru matematică, și două rezerve, cărora li se adaugă două ateliere pentru activitatea practică a fetelor (croitorie și gospodărie), alte două pentru cea a băieților (timplărie, lăcătușărie) și o sală de gimnastică. În cadrul

ciclului primar, lecțiile se țin, în continuare, pe clase. Anumite discipline — de pildă istoria sau geografia — se pot preda și pentru micii școlari în cabinetele respective.

Ne așteptam să ni se vorbească despre greutățile întimplinate în realizarea acestei acțiuni: desenaerea proiectelor, angajări temporare suplimentare pentru aplicarea lor. Realitatea, însă, ne-a prilejuit o surpriză: actuala înfățișare a școlii se datorește colectivului ei, elevilor și părinților acestora. Profesorul de desen, Zoltan Buryan, consultîndu-se cu toți colegii, a conceput planurile de recompartimentare a spațiului, în așa fel, încît fiecare cabinet să cuprindă o sală de lucru cu elevii (fosta clasă) și sala profesorului, iar, în cazul cabinetelor de geografie, biologie, chimie și fizică, să existe în plus o încăpere specială pentru depozitarea materialului didactic (aparate, hărți, planșe).

Dotarea — mai exact spus autodotarea — (firește în afara materialelor primite prin inspectoratul școlar) se datorește ajutorului, într-adevăr neprecupețit, al părinților și muncii elevilor, supravegheați de profesori, în timpul orelor de practică productivă și în afara orelor de curs.

Fiecare diriginte, pînă acum interesat pentru înfrumusețarea propriei clase, a devenit mobilizatorul și executantul lucrărilor de înzestrare și amenajare a cabinetului de specialitate. Rezultatul? De fapt, este firesc să se vorbească despre implicațiile multiple, cu caracter pozitiv, ale îmbunătățirii procesului de învățămînt. Actualele condiții au facilitat desfășurarea cursurilor de după masă. În ceea ce privește conținutul muncii cadrelor didactice, activitatea pe cabinete oferă un

nou statut profesional acestora. Se stabilește o legătură nouă permanentă — cu un suport științific — între profesor și locul de muncă, determinînd o continuă și temeinică pregătire. Se stimulează concepții deschise mereu inventivității și creativității, pornind de la confecționarea materialului didactic și terminînd cu studiul individual și cu restructurarea predării. Acest lucru influențează, desigur, și atitudinea elevului față de obiectul predat: el se simte dator să răspundă cu aceeași seriozitate solicitărilor de la catedră. Participarea conștientă a elevilor la procesul învățării a depășit stadiul de deziderate în această școală. E adevărat că mai există bănci vechi, că lipsesc o serie de aparate audio-vizuale sau instalații electrice, că se mai pot vedea pereți goi. Dar, cei care au vizitat Școala generală nr. 4, acum patru ani și o revăd azi, își dau ușor seama că aici înveți, odată cu limba română, matematica sau chimia, să ai încredere în tine însuși. Te înțîlnești cu fapte, nu cu proiecte stufos verbalizate, cu o emulație sănătoasă, cu o disciplină care nu mai este normă impusă, ci consecință firească a rigorilor muncii. Te înțîlnești cu profesori calmi, ordonați, punctuali, stăpîni pe meseria și pe specialitatea lor ca: Gabriela Barnea (geografie), Viorica Popescu (matematică), Viorica Pilcă (istorie), Ecaterina Demian („autoarea“ cabinetului de științe sociale), Adalbert Bikeny (chimie), Viorica Pop (fizică) și alții, angajați în această activitate care le confirmă capacitatea creatoare, pasiunea pentru profesia lor.

B. VALERIAN

Pentru a veni în ajutorul corespondenților noștri, care ne cer diverse lămuriri, ne-am adresat, de această dată, Inspectoratelor școlare de la care am primit următoarele răspunsuri:

Prof. Bădiță I. Gheorghe, Școala generală Polovragi, județul Gorj: Perioada în care ați fost la cursurile de perfecționare se consideră activitate potrivit instrucțiunilor M.E.I. nr. 330/1968.

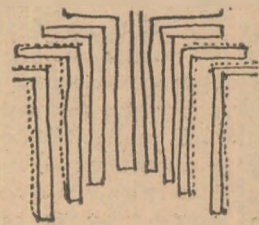
M. Manolache, județul Prahova: Cu privire la lămuririle pe care ni le cereți în legătură cu calculul indemnizației pentru concediul de odihnă al unui inginer cu funcția de bază în școală, care predă o normă și jumătate, vă comunicăm că se ia în considerare salariul mediu pe 12 luni, adică indemnizația pentru concediul de odihnă efectuat în anul școlar precedent, dacă intră în perioada celor 12 luni anterioare luate în considerare și salariul tarifar realizat, pînă la echivalentul unei norme întregi. Nu se include în calcul pentru stabilirea indemnizației au mele realizate din activitatea cumulată sau din salarizarea cu ora.

Prof. Penescu Neculai, Școala generală nr. 2 Bogdănești, județul Suceava: Absolvent al Institutului pedagogic de 3 ani cu o vechime de 5 ani în învățămînt, fără examen de definitivat, ne întrebăm dacă nu poate fi salarizat conform vechimii de 5—10 ani. Publicăm răspunsul Inspectoratului școlar județean Suceava: „Salarizarea profesorilor suplitori cu studii superioare care au un stagiu recunoscut în învățămînt de peste 5 ani, este corespunzătoare gradului definitiv al timp cît persoanele sînt menținute în învățămînt. La numirea lor ca titulari rămîn la categoria corespunzătoare studiilor și la vechimea pe care au avut-o în momentul numirii pînă la obținerea definitivatului. Petitionarul, fiind titular, nu beneficiază de această salarizare decît după obținerea gradului definitiv, cînd i se atribuie salariul corespunzător anilor serviți în învățămînt“.

Rotărescu Florica, județul Sibiu, învățătoare cu o vechime de 19 ani, dintre care 9 ani în învățămîntul preșcolar solicită numirea pe un post de educatoare la o grădiniță de copii din municipiul Sibiu. Inspectoratul școlar al județului Sibiu vă răspunde: „O învățătoare poate fi numită titulară pe un astfel de post prin efectul reducerii de activitate (conf. art. 38 din Regulamentul de transferări — numiri), iar dumneavoastră nu îndepliniți această condiție. Aceasta, conform instrucțiunilor primite de la Ministerul Educației și Învățămîntului, se poate efectua numai în mediul rural, dar nicicum în mediul urban și încă în municipiu, reședință de județ, cum ați solicitat dumneavoastră.“

În consecință, vă recomandăm să reveniți cu cererea în luna august, cînd se vor face încadrările cadrelor didactice suplitoare.“

Prof. Poșchină Maria, comuna Mălureni, județul Argeș, absolventă a Institutului pedagogic de 3 ani, cu o vechime de 13 ani în învățămînt, salarizată cu 1 280 lei întrebăm dacă are dreptul la o gradație superioară de salarizare. Răspunsul Inspectoratului școlar județean Argeș este următorul: „Fiind titulară, nu puteți fi trecută la o gradație superioară decît după ce veți obține definitivarea în învățămînt. În acest sens, vă recomandăm să studiați broșura cu H.C.M. nr. 2 841/1968, pct. 8, al. 2, care precizează că acele cadre didactice care au împlinit perioada de stagierat, dar nu au obținut gradul definitiv, chiar dacă au un stagiu de activitate în învățămînt de peste 3 ani, vor fi salarizate cu salariu prevăzut pentru anii 2—3. După ce veți obține definitivarea în învățămînt vi se va recunoaște întreaga vechime pe care o veți avea la acea dată în acest sector de activitate.“

Educația pentru ocrotirea naturii

Problemă de o importanță vitală pentru societatea noastră: menținerea și îmbunătățirea calității mediului natural, corespunzător cerințelor desfășurării armonioase a vieții umane, au impus adoptarea de către conducerea partidului și statului nostru a unui ansamblu de măsuri privitoare la protecția mediului înconjurător. Înfăptuirea acestei politici de protecție a mediului natural este condiționată nemijlocit și de educarea tineretului, a tuturor oamenilor muncii, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională din 19-21 iulie 1972, „pentru asigurarea cadrului ambiant propice ocrotirii sănătății oamenilor, pentru păstrarea nealterată a frumuseților patriei,

pentru a transmite generațiilor viitoare darurile cu care natura a hărăzit România“.

Preocupat de pregătirea pionierilor și școlărilor pentru muncă și viață, de formare a unei atitudini conștiente, responsabile și entuziasme în spiritul păstrării și ocrotirii mediului înconjurător, Consiliul Național al Organizației Pionierilor din țara noastră, cu sprijinul Ministerului Educației și Învățământului, a organizat între 16-23 iulie a.c., în București și în orașul Victoria un „Stagiu internațional pentru formarea animatorilor mișcărilor de copii și adolescenți în domeniul educației pentru conservarea mediului înconjurător“, care s-a desfășurat sub deviza :

„Copiii = entuziaști ocrotitori ai naturii“

Fiind prima manifestare de acest gen organizată la noi în țară și în Europa, stagiul a reunit, pe lângă oameni de știință, specialiști, educatori și cadre de conducere din organizația pionierilor, și reprezentanți ai unor organizații de copii de peste hotare, precum și ai unor organisme internaționale: UNICEF și CIMEA.

În deschiderea lucrărilor stagiului, tovarășul **Virgiliu Radulian**, președinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului educației și învățământului, a prezentat câteva dintre preocupările celor două milioane de pionieri care desfășoară — în cercurile: „Prietenii pădurilor“, „Prietenii florilor“, „Prietenii păsărilor“, în stațiunile micilor naturaliști, în cercurile agrobiologice și microcooperative sau în cadrul manifestărilor sportiv-turistice („Firul Ariadnei“), a acțiunilor social-patriotice, precum și în activitatea cultural-artistică și distractivă în mijlocul naturii (acțiunea republicană „Căutătorii de comori“), — o bogată și interesantă activitate legată de ocrotirea și conservarea naturii. În continuare, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor și-a exprimat convingerea că stagiul va constitui o „concluzare rodnică și activă în pregătirea adecvată a cadrelor de educatori și animatori din acest domeniu, dând o viziune științifică și metodologică mult mai precisă acestor preocupări din cadrul activităților școlare și extrașcolare“.

S-au prezentat apoi expunerile: „Politica statului român de conservare și ocrotire a mediului ambiant“ (prof. univ. dr. **Constantin Antonescu**, președinte al Consiliului de îndrumare pentru ocrotirea naturii al municipiului București) și „Educația elevilor în spiritul ocrotirii mediului înconjurător prin procesul instructiv-educativ“ (prof. **Marieta Sava**, director în Ministerul Educației și Învățământului), ale căror idei principale au fost cuprinse în articolele publicate în numărul trecut al revistei noastre.

În expunerea: „Organizația de pionieri, factor de educare pentru ocrotirea naturii și a resurselor sale“, ținută în ziua următoare, **Virgiliu Radulian** a prezentat câteva cerințe de ordin metodologic a căror respectare conferă procesului educativ caracter științific, eficient. „Educația copilului pentru protecția mediului este un proces amplu care se realizează gradual, continuu și ale cărui baze se pun în familie și se consolidează prin intermediul activităților școlare și extrașcolare. El este, totodată, un proces complex și unitar cu caracter interdisciplinar, diferențiat, în funcție de vîrstă, și diversificat sub raportul conținutului metodelor și procedurilor (elementele de muncă îmbinându-se cu jocul, recreerea, elementele de observare științifică îmbinându-se cu experimentul, cu lucrarea practică, cu deprinderea unor tehnici de protecție și înfrumusețare a mediului)“. Vorbind despre eficiența pro-

cesului educării copiilor în spiritul ocrotirii și conservării naturii, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor a arătat că acesta este condiționat de caracterul activ, practic și ameliorativ, de imbinarea armonioasă a instrucției teoretice cu practica concretă, prin stimularea inițiativei, a spiritului de investigație al copiilor, ca și de asigurarea finalității sociale a procesului educației pentru ocrotirea naturii, în sensul orientării inițiativelor și preocupărilor pionierilor spre întreprinderea unor acțiuni de utilitate socială. Educația în spiritul protecției naturii, parte componentă a procesului educațional general, presupune anumite exigențe în formarea și perfecționarea cadrelor care se ocupă de aceste probleme: însușirea unor cunoștințe ecologice temeinice și a unor metodici adecvate, pricepera de a face transferuri de cunoștințe, experiențe, tehnici din domenii apropiate: învățămînt — activitate extra-școlară — muncă tehnico-productivă, capacitatea de a intui și stabili raporturi optime între inițiativele și acțiunile copiilor și preocupările întregii societăți în domeniul protecției mediului. De asemenea, este necesară o cunoaștere temeinică a prognozelor, a direcțiilor de dezvoltare social-economică a României, o înarmare cu metode și tehnici propagandistice adecvate, precum și organizarea sistematică a schimbului de informații, confruntarea experiențelor și realizarea unei cooperări largi, susținute și permanente.

Academicianul **Eugen Pora** a prezentat expunerea „Poluarea și viitorul omenirii“, ilustrată cu diapozitive, în care au fost expuse cauzele care duc la degradarea mediului, precum și repercusiunile pe care le are poluarea asupra organismelor vii.

Participanții la acest stagiul au avut prilejul să viziteze Stațiunea pionierilor naturaliști din incinta Palatului pionierilor, Muzeul de științe naturale „Grigore Antipa“ din București, serele de la Codlea. Lucrările s-au desfășurat apoi în orașul Victoria, continuînd cu vizitarea laboratorului de biologie al Școlii generale de 10 ani din localitate și cu prezentarea unor lucrări ale cercului pionieresc de ocrotirea naturii „Floarea de colț“, din școală, condus de prof. Nicolae Diminescu. Programul deosebit de interesant și instructiv a fost completat de audierea conferinței academicianului **Eugen Pora** despre cea de a 35 expediție oceanografică a vasului „Viteaz“, de vizitarea Școlii generale din Recea, de întîlnirea cu reprezentanții Consiliului județean Brașov de îndrumare pentru ocrotirea naturii, de o gală de filme privind ocrotirea naturii în R. S. România, de vizitarea Muzeului de istorie naturală din Sibiu, a caselor pionierilor din Sibiu și Brașov ca și de simpozionul „Educația copilului pentru ocrotirea și conservarea naturii“, de la care am reținut:

Repaus în Dumbrava Sibiului

Citeva propuneri ale profesorilor de biologie

● Inițierea unor întîlniri județene și interjudețene, la care să participe oameni de știință, profesori de biologie și elevi, includerea în programa cursurilor de perfecționare a I.C.P.D. unor teme despre conservarea mediului înconjurător, sprijinirea tuturor acțiunilor de ocrotire a naturii inițiate în școli de către Societatea de științe biologice din R. S. România (prof. Cezara Popovici, București).

● Participarea mai numeroasă a profesorilor de științe naturale la expedițiile „Cutezătorilor“ și la excursiile documentare organizate de școli și cultivarea la elevi a respectului și grijii pentru ocrotirea monumentelor naturii (prof. Nicolae Lupescu, Brăila).

● Realizarea mai multor filme didactice și discursuri cu un conținut adecvat, antrenarea elevilor la elaborarea acestora, eliminarea din filmotecă a unor filme necorespunzătoare despre conservarea mediului înconjurător, ca de exemplu „Iarna în Delta“ (prof. Maria Tătaru, Baia Mare).

● Organizarea unor acțiuni de

masă cu elevii pentru combaterea unor dăunători din cultura agricolă, precum și a unor zile tradiționale: „Sădirea pomilor“, „Sosirea păsărilor“, „Ziua florilor“ (prof. Elena Vintilescu, București).

● Crearea unei ambianțe educaționale adecvate prin colaborarea strînsă a școlii cu familia, la care să se integreze toți educatorii școlii românești, indiferent de specialitate. Studiarea posibilității inițierii unor manifestări republicane cu participarea copiilor în domeniul ocrotirii naturii, fie prin organizarea în perspectivă în cadrul Organizației pionierilor a unui club, sau a unor tabere pentru pionierii și școlarii cu asemenea preocupări (prof. Nicolae Diminescu, orașul Victoria).

● Antrenarea tuturor factorilor din județe, răspunzători de conservarea mediului ambiant, prin participarea lor la sesiunile de comunicări ale elevilor, stimularea elevilor de la sate în acțiunile de plantare și îngrijire a pomilor, precum și de protejare a speciilor rare de plante și animale (prof. Paraschiva Grigoriu, comuna Lelești, jud. Gorj).

Impresii ale participanților

Michèle Nezereau, reprezentanta UNICEF: „În numele UNICEF-ului aș dori să mulțumesc Consiliului Național al Organizației Pionierilor și Ministerului Educației și Învățământului, care a inițiat organizarea acestei interesante manifestări, Comitetului Național Român pentru UNICEF pentru invitația la stagiul. Deși cel mai tînăr dintre toate Comitele UNICEF-ului, el este unul dintre cele mai active în munca de informare a publicului, în stabilirea de contacte foarte fructuoase cu celelalte Comitete Europene. Acest comitet, nu numai că învață ceea ce trebuie făcut în acest domeniu, dar și idei noi, un suflu nou Comitetelor stabilite deja de multă vreme pentru aceasta“.

Academicianul **Eugen Pora**: „Ideea care ne-a unit pe toți, aici, rămîne pentru noi un proiect, dar pentru copiii noștri trebuie să devină o evidentă și importantă realitate. Pentru noi este o datorie să-i educăm pe pionieri și școlari în spiritul conservării mediului înconjurător, pentru că natura semnifică pentru toți leagănul de existență al întregii omeniri. Ca om de știin-

ță, privesc cu foarte multă speranță realizarea acestui deziderat al întregii umanități și consider oportuna organizarea actualului stagiul la noi în țară, deoarece dispunem de o activă și dinamică organizație de pionieri. Prezența educatorilor înseamnă foarte mult, pentru că ei, alături de toți ceilalți factori educaționali, sînt datori să realizeze un climat favorabil educării elevilor pentru protecția mediului ambiant“.

Profesoara **Stela Spirescu** din București: „Promovînd o pedagogie activă în spiritul educării la elevi a eticii ocrotirii naturii și a formării unei concepții materialist-dialectice despre viață, am obținut o serie de rezultate la Casa pionierilor a sectorului 4 din Capitală. Participarea la acest stagiul ne-a permis, pe lângă audierea unor expuneri de o înaltă ținută științifică, cunoașterea realizărilor deosebite ale educatorilor și animatorilor mișcărilor de copii și adolescenți din țară și străinătate, reprezentînd un rodnic și util schimb de experiență“.

VIOLETA APOSTOL

„URMAȘII LUI ERNST THÄLMANN“

Ideea celui de-al X-lea Festival mondial al tineretului și studenților, ce va avea loc la sfârșitul lunii iulie și începutul lunii august la Berlin (R.D.G.), a mobilizat tineretul și populația din R.D.G. încă cu mult înaintea primelor acorduri ale fanfarei Festivalului care vor marca deschiderea marii întâlniri a tineretului lumii. În prezent, au loc pregătiri intense, atât la Berlin, cât și în alte localități din R.D.G., în vederea organizării în cele mai bune condiții a Festivalului, cea mai mare manifestare a tineretului lumii din acest an. Membrii organizațiilor de pionieri și tineret, toți tinerii, doresc să fie prezenți la pregătiri și depun eforturi susținute la locurile lor de muncă — întreprinderi, institutii, școli, universități, cooperative, cazărmi, pe vapoarele de cursă lungă, în mine — pentru a obține rezultate și mai bune în muncă. Mulți tineri își plătesc singuri — din economiile lor — biletul de tren la cel de-al X-lea Festival. În școli, tinerii muncesc din toate pelerile pentru a îndeplini sarcinile pe care și le-au asumat încă de la începutul anului școlar trecut, sub motto-ul „Să întimpinăm Festivalul cu rezultate cât mai bune”. Aproape fiecare tânăr și-a luat un angajament concret. Înainte de toate, este vorba despre obținerea unor rezultate cât mai valoroase la învățatură, inclusiv la însușirea

limbilor străine. Tineretele gazde doresc să fie interlocutori bine pregătiți. În lunile precedente, în majoritatea școlilor au avut loc cursuri speciale și conferințe. De asemenea, în multe localități din R.D.G. s-au ținut concursuri pentru obținerea insignei „Bunei cunoașteri”, cu care prilej s-au evidențiat sute de mii de tineri. Acest concurs a avut drept scop principal înarmarea tinerilor cu date privind istoria festivalurilor tineretului, precum și cunoașterea organizațiilor de tineret din întreaga lume.

Pionierii aduc o contribuție deosebit de prețioasă pentru pregătirea Festivalului. Ei au strâns pînă acum peste un milion de mărci pentru fondul special de solidaritate cu tineretul lumii. Totalul donațiilor pentru Festival se ridică de pe acum la câteva milioane. Școlarii din Berlin, membrii organizației de tineret, pionierii, și-au suflerat mincele și au renovat clasele, au pavoazat școlile, pentru ca oaspeții să se simtă ca la ei acasă. În elegantul turn al televiziunii din Berlin, se fac pregătiri pentru organizarea unui uriaș bazar, ce are drept scop ajutorarea tinerilor în lupta lor împotriva imperialismului. Militarii armatei populare, ajutați de copii și părinți, construiesc în parcul pionierilor, un orașel, din corturi, denumit „Republica Ernst Thälmann”. El va constitui pentru copiii cu cravatele al-

„Solidaritate antiimperialistă, pace și prietenie!” Sub această deviză se desfășoară în acest an cel de-al X-lea Festival mondial al tineretului și studenților de la Berlin

bastre — pionierii — un adevărat paradis romantic în timpul Festivalului. Aici sînt asteptate cu mult interes și mari speranțe întîlnirile prietenești cu tinerii de pe alte continente.

Tineretul școlar din R.D.G. este pe deplin conștient de responsabilitățile care-i revin privind pregătirea optimă a Festivalului. Activitățile tinerilor în preajma Festivalului privind învățătura și pregătirea politică, pregătirea programelor culturale, pregătirea materială, atestă acest lucru. Pionierii și membrii organizației de tineret vor fi gazde excelente pentru reprezentanții tinerilor din lumea întreagă.

Ideile celui de-al X-lea Festival al tineretului și studenților — solidaritatea antiimperialistă, pacea și prietenia cu popoarele lumii — sînt adînc înrădăcinate în sufletele urmașilor lui Ernst Thälmann. Ei sînt gata să arate tuturor oaspeților cum cresc — sănătoși și ocrotiți — copiii unei țări socialiste, să demonstreze prin acțiunile și atitudinea lor prietenească faptul că sînt buni patrioți și, în același timp, pătrunși de spiritul internaționalist.

FRIEDER HEBECKER
vicepreședinte al Organizației
„Ernst Thälmann” din
Republica Democrată Germană

Ce este nou în sistemul de învățămînt din Norvegia? Greu de spus într-un singur cuvînt, deoarece dorința de a introduce noul în procesul de educare și instruire a copiilor a constituit în ultimii ani o preocupare permanentă pentru pedagogii și profesorii norvegieni. Ca o încununare a strădaniei lor, școala elementară de șapte ani a fost transformată în școală generală de nouă ani, iar școala secundară s-a extins la 12 clase și a juns să cuprindă 75 la sută din lînerii norvegieni.

Școala generală de nouă ani, numită în Norvegia „grunnskolen”, este un experiment deosebit de interesant. Menirea sa este de a conferi copiilor o educație cât mai proptică, pentru încadrarea lor în normele societății contemporane, precum și o instruire cuprinzătoare pe care să se bazeze ulterior învățămîntul secundar. Aceste premise sînt ușor de enunțat, dar greu de pus în practică. Nu este deloc ușor să adaptezi programele, alți la posibilitățile individuale ale fiecărui copil, cit și la necesitățile generale ale societății. Dar în ce constau particularitățile acestei școli?

În primele șase clase ale școlii generale norvegiene, copiilor nu li se pun note. Pedagogii norvegieni consideră că este neechitabil să crezi diferențieri între copii, din moment ce școala este obligatorie. Totuși, pentru a dirija evoluția intelectuală a copiilor, de două ori pe an li se fac caracterizări scrise, care cuprind aprecieri asupra capacității de asimilare și a comportamentului. Aceste caracterizări sînt înmîinate părinților și nu se aduc la cunoștința copiilor, pentru a nu-i handicapa. Pentru verificarea cunoștințelor, în clasă, se dau periodic un fel de extemporale, la care, de asemenea, nu se pun note. În schimb, copiilor li se comunică verbal ce greșeli au făcut, cum și ce trebuie să învețe, pentru a le remedia. Observațiile se referă la subiectul extemporalului și nu la posibilitățile intelectuale ale copilului.

În ultimele clase, se dau note și se încheie medii de două ori pe an. La sfârșitul anului se dau, de asemenea, un examen oral la o mate-

„Grunnskolen“ un experiment norvegian

rie și un examen scris la două materii. Pentru celelalte materii se iau în considerație notele din timpul anului. Aceasta înseamnă că ponderea în aprecierea elevului o are felul în care a muncit acesta în timpul anului.

În prezent, se discută însă foarte intens problema renunțării totale la examene și la note, pe motiv că notele împart copiii în învingători și învinsi. Aceasta le-ar crea copiilor încă de la o vîrstă fragedă, complexe și i-ar face să conceapă viața sub forma unei competiții.

Avînd în vedere că în prezent în școala secundară admiterea se face în virtutea notelor obținute la absolvirea școlii generale, dacă se va renunța la sistemul de notare, școlile secundare vor trebui să introducă examene de admitere.

O altă particularitate a școlii generale este că în cadrul ei nu se repetă clasa. Clasa este considerată ca o entitate socială și, ca atare, ruperea unui copil dintr-un mediu social și transplantarea lui în altul, îi vor crea, conform părerii învățătorilor norvegieni, anumite traume psihice. Deci, toți cei înșeriți în clasa I vor absolvi clasa a 9-a în aceleași efective și aceeași împărțire pe clase din primul an. Din studiile de pînă acum, s-a constatat că doar aproximativ doi la sută din elevi nu fac față cerințelor programei școlare.

Copiii care nu pot să învețe, în ciuda eforturilor depuse de ei și de profesor, au posibilitatea să părăsească școala generală după terminarea clasei a 8-a. Este de așteptat școlii să caute o ocupație pentru acești elevi și să se preocupe îndeaproape, timp de un an, de supravegherea și îndrumarea lor.

Legătura cu „piața muncii” este, dealtfel, un principiu respectat cu strictețe de „grunnskolen”. În ultimele două clase, elevii trebuie să lucreze în mod nemijlocit în producție trei săptămîni pe an. În timpul practicii, elevii nu sînt remunerați și sînt scutiți de frecventarea cursurilor. Practica se efectuează numai în întreprinderile alese de direcțiile școlilor generale și sub supravegherea acestora.

Școala generală norvegiană a adus, de asemenea, ceva nou în materie de metodică predării. Ea a renunțat în mare măsură la metoda expunerii de către profesor și a pus un accent deosebit pe studiul individual al elevului. Încă din primul an de școală, elevii sînt învățați cum să folosească pentru informare și instruire cărțile, ziarele, revistele, radioul și televiziunea. Educatorii norvegieni sînt de părere că aceste mijloace, considerate în general ca auxiliare, sînt indispensabile formării școlare a copilului.

Trebuie avut însă grijă, avertizează ei, ca munca individuală să nu ducă la formarea unor trăsături individualiste la copii, să nu slăbească spiritul de solidaritate al clasei. Tocmai spre a preîntîmpina apariția unor asemenea manifestări, se recurge, pentru anumite teme de studiu, la formarea unor micro- și macro-grupe. Astfel, pentru predarea unor anumite subiecte, se utilizează unirea a două sau trei clase. Apoi, pentru dezbaterile temei predată, copiii auditori ai lecției se împart în mici grupe fără a respecta împărțirea pe clase. Organizarea predării și prelucrării materialului, predat în felul acesta, urmărește familiarizarea copiilor de mic cu tehnica participării la mitinguri, adu-

nări, discuții și dezbateri publice, cu activitatea în plen și pe grupe de lucru.

În ceea ce privește cadrele didactice, se obișnuiește ca în școala generală, la clasele 1—6, să existe un diriginte care să aibă cit mai multe ore cu puțință la clasa de care răspunde, dar nu este obligat să predea el toate materiile. Ba mai mult, există regula ca pentru muzică, gimnastică, desen și engleză (care începînd cu clasa a 4-a este obligatorie), să existe profesori speciali. Începînd cu clasa a 7-a, fiecare materie trebuie să fie predată de un profesor de specialitate. Dar și așa, se obișnuiește ca fiecare clasă să aibă un diriginte. Acesta este obligat să predea cel puțin 8—10 ore la clasa respectivă. Norma unui profesor la clasele 1—6 este de 30 de ore pe săptămînă, iar pentru clasele 7—9, de 27 de ore. Salariul depinde de pregătirea profesională și nu de nivelul claselor la care se predă. Vîrsta de pensionare a profesorilor este de 70 de ani, dar ei se pot retrage din activitate la cerere, la 67 de ani.

Anul 1973 este anul generalizării în toată Norvegia a sistemului școlii generale. Experimentarea ei a început în 1955 în trei școli. Odată cu aceasta, s-a introdus și sistemul unor unități școlare mari, 15—20 de școli mici erau grupate într-o singură unitate școlară. Cu timpul, s-a constatat că pentru Norvegia școlile mari de cite 1 000—2 000 de elevi nu constituie o soluție, avînd în vedere densitatea redusă a populației și distanța mare dintre localități. Din punct de vedere educativ, în cadrul unor școli mai mici se poate realiza o cunoaștere mai bună a elevilor de către profesori și problemele de disciplină se rezolvă mai ușor. În consecință, în prezent, s-a trecut din nou la organizarea unor școli mai mici care să cuprindă între 180 și 400 de elevi. Școala generală corespunde în prezent necesităților sociale ale țării, dar avînd în vedere evoluția societății, „grunnskolen” constituie pentru Norvegia doar un experiment.

ADRIANA SOCEC

„TRIBUNA ȘCOLII”

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură